

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE — SOCIOLOGIE

Director : **DEM. I. DOBRESCU**
Președintele Uniunii Avocaților din România

COMITETUL DE REDACȚIE :

TR. ALEXANDRESCU Avocat, Direct. Contenc. B-pei G-le a Țării Românești	ALEX. CERBAN Profesor la Facultatea de Drept, București	IOSEF G. COHEN Avocat	GR. CONDURATU Fost Consilier la C. de Apel București, Avocat	RENÉ DEMOQUE Profesor la Facultatea de Drept din Paris
V. DONGOROZ Dr. în Drept din Buc. Avocat	ALFRED JUVARA Profesor Universitar, Avocat	Dr. ȘTEFAN LADAY Fost Magistrat jurisconsult în Cluj	D. NEGULESCU Profesor la Facultatea de Drept, București	I. GR. PERIETEANU Avocat
C. STOEANOVICI Dr. în Drept din Paris Avocat	GR. TRANCU-IAȘI Fost Ministru al Muncii Avocat	P. VASILESCU Dr. în Drept din Paris Avocat	AL. VELESCU Dr. în Drept din Buc. Avocat	ALBERT WAHL Profesor la Facultatea de Drept din Paris

Secretar de redacție: **E. C. DECUSARĂ**, Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticii Judiciare

Membrii corespondenți pentru Paris : **EDOUARD LÉVY** și **SILVIU KRAINIC**, D-ri în Drept, Avocați, Paris

Membrii corespondenți pentru Polonia : **EMIL ST. RAPPAPORT**, Consilier la Curtea de Casație din Varșovia

ABONAMENTUL

Un an. p. B-cl, Case com., Autorit.	1400 lei
" Avocați	1000 "
" Magistrați	800 "
6 luni prețul de sus pe jumătate	

APARE ODATĂ PE SĂPTAMANA

în lunile Iulie și August
Apare odată la două săptămâni
Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția și Administrația
București, Strada Artei Nr. 5
Lângă Palatul Justiției
TELEFON 13/29

Cu acest număr intrăm în vacanță. Numărul viitor, 27, va apare cu data de Duminecă 31 Iulie 1927.

S U M A R

— Funcțiunea constituțională a Consiliului Legislativ Român de d-1 Const. G. Rarincescu;

— Discurs rostit de d-l Dem. I. Dobrescu, Președintele Uniunii avocaților, la înmormântarea consilierului dela Casație Matei Balș;

JURISPRUDENȚA:

— Curtea de apel București s. I: *Sindicul fal. I. Alscehek cu I. Stănculeanu* (Cum se constituie gajul comercial al acțiunilor nominative ?);

— Curtea de apel București s. III: *Sindicul fal. I. Alscehek cu Banca comercială Italiană și Română* (Gaj comercial. Acțiuni nominative. Dacă este necesar transferul pentru existența materială a posesiunii creditorului gagist ? Art. 142, 171, 474, 478, 479, 482, 483, 717 și 728 c. com.; Art. 1393, 1846, 1867 și 1909 c. civil);

— Idem s. IV: *Judecătorul Sindic al fal. I. Alscehek cu Banca C. M. Eftimiu* (Gaj comercial. Acțiuni nominative. Depunerea lor în gaj de un terț posesor cu procură în alb. Lipsa formalităților transferului. Nulitatea gajului. Falimentul deponentului debitor. Dreptul Sindicului fal. de a cere nulitatea gajului. Art. 478, 479 și 171 cod. com.) cu o Notă;

— Trib. Ilfov s. III: *Vintilă Panu cu Soc. pentru îmbunătățirea rasei cailor* (Ordonanță prezidențială. Interzicerea intrării unei persoane în hipodromul Floreasca și Băneasa. Cerere de a fi obligată întreprinderea să permită accesul. Dacă poate fi soluționată pe calea referenței ? Art. 66 bis Pr. civilă), cu o Notă de Iper.

A apărut în editura *Curierul Judiciar* LEGEA CHIRIILOR DIN 1927, însoțită de Expunerea de motive a Ministerului de Justiție, Avizul Consiliului legislativ, Rapoartele dela Cameră și Senat și Legea Micului Parchet. Prețul 30 lei.

FUNCȚIUNEA CONSTITUȚIONALĂ A CONSILIULUI LEGISLATIV ROMÂN

Art. 76 al constituțiunei române modificate în 1923, aducând la îndeplinire un vechiu desiderat înscris pentru prima oară în art. 131 al Constituției Române din 1884, dispune înființarea unui consiliu legislativ. Prin legea specială din 26 Februarie 1925 se determină modul de organizare și funcționare a acestui consiliu, care cu începere dela 1 Ianuarie 1926, conform art. 100 din lege, își începe în mod efectiv activitatea sa.

Instituțiunea consiliului legislativ, ca un organ consultativ permanent, cu menirea de a ajuta la facerea și coordonarea legilor, nu constituie un organ cu desăvârșire nou în țara noastră. În intervalul dela 11 Februarie 1864 și până la 9 Iulie 1866, a funcționat la noi un Consiliu de Stat, care între alte atribuțiuni avea și pe acelea, cari actualmente alecătuiesc atribuțiunile esențiale și aș putea spune aproape unice, ale Consiliului legislativ. În formula lui de organizare actuală însă, ca un organ însărcinat în mod special și exclusiv numai cu atribuțiuni de preparare, studiere și coordonare a proiectelor de legi și a regulamentelor de administrație generală, el constituie un organism nou și diferit intrucâtva de vechiul Consiliu de Stat. Deosebirea constă în primul rând în aceasta: Consiliul de Stat era un organ cu o activitate complexă și variată, de oarece exercită în plus și alte atribuțiuni, precum era aceea de contencios administrativ, de instanță de judecată disciplinară, de organ superior în ierarhia administrativă, dând avize, autorizări, consultațiuni, etc.; în timp ce actualul con-

siliu legislativ nu are nici o atribuțiune de asemenea natură. Fiind în măsura aceasta un organism nou în cadrul organizării noastre constituționale și administrative, socotesc, că nu ar fi lipsit de interes a se face o precizare și o caracterizare a naturii lui organice, precum și a funcțiunii, pe care o îndeplinește în cadrul acestei organizări. Această precizare și caracterizare, va forma obiectul studiului de față; ea nu are altă pretențiune, decât de a fi o modestă contribuțiune la lămurirea acestei chestiuni, care a format și formează obiectul a numeroase și aprinse discuțiuni controversate, al căror ecou, depășind sfera restrânsă a cercurilor științifice, s'a manifestat în parlament și presa cotidiană.

Pentru a putea răspunde la această întrebare, pe care ne-am propus-o, și anume: — care este natura și caracterul funcțiunii exercitate de consiliul legislativ român? — este necesar ca în prealabil să vedem, cari sunt atribuțiunile lui, așa după cum rezultă din textele legislative în vigoare. Aceste texte sunt următoarele: a) în primul rând art. 76 din Constituție, care spune că, menirea consiliului legislativ este să ajute în mod consultativ la facerea și coordonarea legilor, cât și la întocmirea regulamentelor generale de aplicare a legilor, și că această consultare este obligatorie pentru toate proiectele de legi, afară de cele, cari privesc creditele bugetare;

b) în al doilea rând avem legea organică a Consiliului legislativ din 25 Februarie 1925, care în art. 2 și 3, dezvoltând principiile generale puse în art. 76 din Constituție face o enumerațiune mai largă a atribuțiunilor lui. D. prof. An. Teodorescu face, în cursul său de drept administrativ ținut în 1925-6 la facultatea de drept (cursul este numai litografiat, pag. 549), o diviziune între aceste atribuțiuni, diviziune pe care o adoptăm și noi; anume că aceste atribuțiuni și anume cele de sub art. 2 sunt *esențiale*, iar celelalte de sub art. 3 sunt numai *accesorii*.

Atribuțiunile esențiale ale Consiliului legislativ, — și sunt esențiale pentru că constituiesc însăși rațiunea lui de a fi — sunt următoarele:

a) de a studia în raport cu doctrina, jurisprudența, istoria, legislațiunea comparată și cu necesitățile cari determină legiferarea, chestiunile ce-i se vor deferi. Cu alte cuvinte, ori de câte ori guvernul are nevoie să fie luminat asupra unei chestiuni sau probleme sociale, politice, economice, etc., poate cere consiliului legislativ să-i facă un studiu, care după cele arătate mai sus, trebuie să fie cât se poate de complet, studiind această chestiune sub toate aspectele ei. Guvernul, în urma acestui studiu poate decide, dacă este locul, să procedă la legiferare.

b) de a întocmi studiile preparatorii, anteproiectele sau proiectele de legi și de regulamente ge-

nerale, precum și expunerile de motive. Cu alte cuvinte guvernul poate să ceară consiliului nu numai să studieze în mod teoretic o problemă, dar chiar să-i întocmească un proiect sau anteproiect cu expunerile de motive și documentările necesare.

c) În al treilea rând consiliul legislativ mai este obligat, și aceasta este menirea lui specifică și esențială, să cerceteze studiile preliminare, expunerile de motive, anteproiectele și proiectele de legi și de regulamente generale, întocmite de guvern sau întocmite din inițiativa parlamentară, și de a propune modificările de formă sau de fond, pe cari le-ar reclama: corectitudinea și claritatea redacțiunii juridice, coordonarea cu principiile și concepțiunile economice sociale și politice ale constituțiunii, cu dispozițiunile legilor și regulamentelor în ființă, etc. Cu alte cuvinte Consiliul legislativ este chemat a-și da avizul asupra tuturor proiectelor de legi și regulamente generale; consultarea lui în asemenea cazuri este declarată de Constituțiune, și art. 2 al legii, *obligatorie*. — Dar obligatoriu este numai faptul material al consultării și nu însuși avizul, de oarece părerile exprimate în el nu leagă corpurile legiuitoare, cari rămân libere să le adopte sau nu.

Atribuțiunile *accesorii* ale Consiliului legislativ sunt determinate de art. 3 al legii și se referă în mare parte la o serie de atribuțiuni, cari intră în mod normal în competența biourilor administrative dependente de ministerul de justiție, cum este spre ex.: catalogarea și examinarea legilor, a decretelor-legi, a ordonanțelor și regulamentelor; conservarea unui exemplar din originalele legilor votate și ale regulamentelor, de a îngriji de publicațiunea colecțiilor anuale de legi, regulamente, și a diverselor edițiuni oficiale de legi, cu expunerile de motive și a lucrărilor preparatorii respective, etc.

Asupra acestor atribuțiuni de ordin secundar nu cred că este nevoie a insita prea mult, căci nu prin ele se poate caracteriza punctul nostru de vedere; dacă nu ar avea decât aceste atribuțiuni accesorii, nu ar fi nici o posibilitate de controversă și consiliul legislativ nu ar putea fi considerat decât ca o simplă anexă a ministerului de justiție. Dar atribuțiunile lui esențiale fac ca consiliul legislativ să ne apară ca altceva, decât un simplu birou dependent, direct sau nu, de ministerul de justiție.

El ne apare în primul rând, ca un „corectiv al sistemului reprezentativ democratic”, (1), ca un organ însărcinat a suplini lipsurile activității legislative parlamentare. Căci Parlamentul modern, prin origina sa democratică, lipsit de multe ori de prezența și ajutorul oamenilor cunoscători în știința facerii legilor și pe de altă parte supus de multe ori patimelor și dominațiunii intereselor de partid

1) Vezi „Origina și menirea consiliului legislativ de I. C. Fülte”, în Revista de drept public, 1927 pag. 55.

și personale, s'a arătat de multe ori inferior misiunii, cu care este însărcinat. Pe de altă parte comisiunile întocmite de către diversele ministere pentru prepararea proiectelor de legi erau alcătuite de cele mai multe ori din oameni incompetenți și sub dependența directă a ministrului respectiv. Un consiliu legislativ, alcătuit din oameni competenți, cunoscători ai științei dreptului și ai necesităților sociale, iar pe de altă parte, scos din sfera luptelor politice și prin urmare de sub dominațiunea intereselor personale și lătrălnice, servește ca un fel de îndreptar și corectiv al lipsurilor inerente regimului parlamentar democratic. Acesta este marele rol, pe care un asemenea consiliu trebuie să-l îndeplinească prin activitatea sa. El este chemat a-și da părerea asupra proiectelor de legi, atât în ce privește forma, cât și fondul, să le examineze din punct de vedere al principiilor juridice, cât și al exprimării și redactării dispozițiilor respective; din această cauză un asemenea consiliu este și trebuie să fie compus din „profesioniști obicinuiți cu cântărirea termenilor juridici, cât și de oameni, cari prin îndeletnicirile lor, au dobândit meșteșugul nu tocmai ușor al redacțiunii“ (2).

Dar dacă activitatea consiliului, din punct de vedere al fondului, se poate astfel ușor caracteriza, ea nu este însă nicăieri determinată din punct de vedere constituțional, al raportului ei, față cu celelalte puteri ale Statului și față cu rolul constituțional al fiecăreia din ele.

Consiliul legislativ este un organ făcând parte din puterea legislativă ori din cea executivă? Care este natura funcțiunii îndeplinite de el, din punct de vedere constituțional? Aceste chestiuni nu sunt însă nicăieri în mod precis determinate; ceea ce face ca acest domeniu, susceptibil de altfel de importante consecințe juridice, să fie supus controverselor și discuțiilor.

Chestiunea a fost ridicată în special în ultimele timpuri și a fost cu deosebire cercetată într'un aviz dat de Consiliul legislativ, privitor la proiectul de lege alcătuit de Ministerul de Finanțe privitor la „*Armonizarea Retribuțiilor bugetare*“ (3).

În acest aviz, consiliul legislativ, arătând că prin acest proiect „ierarchia funcțiilor publice nu s'a făcut după ordinea constituțională dezvoltată în legile organice“, și că această ordine constituțională a fost încălecată chiar față de consiliul legislativ, „scoborându-se atât membrii, cât și referenții săi în trepte ierarhice de salarizare mai joase decât cele arătate în legea sa organică“, susține că acest lucru nu s'a putut face decât nesocotindu-se „locul

consiliului legislativ, pe care constituțiunea noastră din 1923 îl fixează ca un element constitutiv al Puterii legiuitoare“. Prin urmare, după această părere, susținută chiar de către Consiliul legislativ, acest organ este un element component al legislativului.

Această părere este motivată pe o întreagă argumentațiune, pe care pentru a o putea urmări mai bine socotesc necesar a reproduce în notă pasagiul esențial în această privință din citatul aviz (4).

Înainte de a trece la analiza amănunțită a ideilor exprimate în acest pasagiu, trebuie, ca din capul locului să facem două observațiuni asupra lui :

a) Prima observațiune se referă la modul de argumentare, la înlănțuirea logică a ideilor exprimate. Se știe că procesul de argumentare juridică se poate reduce în liniile lui esențiale la schema raționamentului silogistic; fiecare argumentare juridică este și trebuie să fie un silogism, compus din cele două premise și din concluziune. Un exemplu clasic de silogism, citat prin toate manualele de

4) „Astfel în ceea ce privește locul Consiliului legislativ, Constituțiunea noastră din 1923 îl fixează ca element constitutiv al Puterii legiuitoare.

Lucrul acesta este de altfel precizat în chiar textul constituțiunii noastre, al cărui capitol I intitulat : „Despre reprezentanța națională“ în sensul de putere legiuitoare, cuprinde trei secțiuni: secțiunea I, Adunarea Deputaților, secțiunea II, Senatul; secțiunea III consiliul legislativ, după care urmează un alt capitol, cap. II, care tratează despre Rege și Miniștri, adică despre Puterea executivă. *Legiuitorul constituant a arătat deci în mod precis cele trei elemente componente ale Puterii legiuitoare*, înțelegând că noul organ ce se creiază, care este consiliul legislativ, să facă parte din puterea legiuitoare. El e deci un organ, care are menirea să ia parte la opera de legiferare alături de Cameră și Senat, sub formă de avize, cari trebuie să i se ceară obligatoriu asupra tuturor legilor mai înainte de a fi prezentate acestor corpuri.

Trebuie observat, că după noua Constituție caracterul determinant al elementelor componente ale puterii legiuitoare nu este numai electivitatea, întrucât Senatul e un Corp pe bază electivă și pe bază de numire de Senatori de drept.

Dacă s'a dat avizelor sale numai un caracter consultativ, e numai pentru a-i da putința de conlucrare cu Parlamentul, asigurând unitatea Puterii legiuitoare, după cum prin votul majorității se asigură unitatea în diversitatea părerilor. Totuși aceste *avize sunt obligatorii*, în sensul că nici o lege nu poate să se dispenseze de ele și nu poate fi luată în discuțiune, fără să se ceară în prealabil avizul consiliului legislativ. Faptul că avizele consiliului sunt numai consultative nu poate schimba întru nimic situațiunea sa ca element component constitutiv al puterii legiuitoare. Într'adevăr și din sânul Adunării Deputaților și al Senatului, potrivit regulamentelor speciale, se numesc comisiuni ce studiază proiectele. Părerile acestor comisiuni nu sunt obligatorii, totuși acest fapt nu le ia caracterul de a fi elemente constitutive ale puterii legiuitoare.

Pe această bază constituțională și pentru a nu rupe raportul de egalitate, care trebuie să existe între cele trei puteri în Stat, el nu poate fi pus decât pe aceiași treaptă cu instanța supremă a puterii judecătorești cu Inalta Curte de Casație, așa cum și de altfel a fost pus prin legea sa organică“. (op. cit. pag. 322).

2) I. C. Filitti, ibidem pag. 55.

3) Procesul-Verbal nr. 42, ședințele dela 1 și 2 Aprilie 1927, publicat în „Proiectul pentru legea generală a armonizării retribuțiilor bugetare“, pag. 319 București, Imprimeria Statului 1927.

logica este următorul : Toți oamenii sunt muritori. X... este un om ; deci X. este muritor.

Schema silogistică a argumentării consiliului legislativ, dacă avem în vedere că întreaga lui argumentare se învârteste în jurul propoziției, că consiliul legislativ face parte, ca element constitutiv, din puterea legiuitoare, ar fi următoare :

Toate funcțiunile publice de aceeași natură și de acelaș rang ierarhic trebuiesc să fie puse pe de aceeași treaptă de salarizare.

Consiliul legislativ este de aceeași natură cu parlamentul, fiind ca și el un element constitutiv al puterii legiuitoare ; deci :

Consiliul legislativ trebuie să fie pus pe aceeași treaptă de salarizare cu... Înalta Curte de Casație (1).

b) A doua observare este că vorbindu-se despre organele puterii legiuitoare, Consiliul legislativ face o omisiune fundamentală pentru dreptul nostru constituțional și anume omite de a trece pe rege ca un organ component al puterii legiuitoare. Consiliul legislativ ne arată în avizul său că, în cap. I al titlului III din Constituțiune, unde se vorbește despre Reprezentanța națională în sensul de putere legiuitoare, se fac trei secțiuni, în cari se tratează în mod succesiv, despre Adunarea deputaților, despre Senat și Consiliul legislativ. Această secționare are o importanță capitală pentru autorii avizului, întrucât prin aceasta „legiuitorul constituant a arătat în mod precis cele trei elemente componente ale puterii legiuitoare” și cari ar fi prin urmare Adunarea deputaților, Senatul și Consiliul legislativ. Afirmând acest lucru, consiliul legislativ arată că nu are cunoștință de existența unui alt organ al puterii legislative în țara noastră și care este regele. Ori lucrul acesta constituie, după noi, o omisiune fundamentală pentru dreptul nostru public, ca și pentru toate statele de altfel, unde o rezoluțiune votată de Parlament nu devine lege decât în urma sancționării ei de către șeful puterii executive, în specie, regele.

După constituțiunea română art. 34 reese în mod lămurit și categoric acest rol legislativ al Regelui, când se spune că : „Puterea legislativă se exercită colectiv de Rege și Reprezentanța națională” ; iar în art. 88 se arată în ce consistă această funcțiune a Regelui, când se spune, că „Regele sancționează legile și poate refuza sancțiunea sa”.

Acest drept al șefului Statului, de a participa la legiferare prin dreptul de sancționare al unei legi, care drept consistă în actul de adeziune la rezoluțiunea adoptată de Parlament și care nu devine lege decât în urma acestei aprobări, nu este recunoscut în toate Statele. Astfel în Franța puterea legiuitoare se exercită numai de Camera și Senat. (Art. I al legii constituționale din 25 Februarie 1875). Președintelui republicei nu-i se recunoaște

decât un drept de veto suspensiv în ce privește promulgarea legilor. În statele însă, unde ca în țara noastră, se recunoaște șefului executivei, Rege sau Președinte de republică, dreptul de a participa la legiferare prin sancționarea legilor, această prerogativă devine un element esențial al funcțiunii legislative. Doctrina monarhică germană a mers atât de departe pe acest teren, în cât face din sancțiune elementul predominant al legii (5).

Cu aceste observări, să trecem la discuțiunea considerațiilor, pe cari se întemeiază Consiliul legislativ, când încearcă să dovedească afirmațiunea lui fundamentală și anume că : Consiliul legislativ este un element constitutiv al Puterii legiuitoare. Trei sunt aceste considerațiuni : una de ordin pozitiv și celelalte două de ordin negativ ; să le examinăm în mod succesiv :

1) Prima considerațiune este că art. 76 din constituțiunea română, în care se vorbește despre consiliul legislativ, și care prin urmare constituie sursa materiei, este așezat în secțiunea a III-a, a cap. I-ii, intitulat despre „Reprezentanța Națională”, care trebuie considerată, ne spune avizul consiliului, în sensul de putere legiuitoare ; și acest fapt ne-ar arăta în mod precis, că legiuitorul constituant a înțeles să considere consiliul legislativ, ca al treilea organ al Puterii legiuitoare alături de Camera deputaților și Senat.

Mărturisesc că acest argument nu mi se pare de loc concludent. Căci nu se dovedește cu nimic că diviziunile făcute în textul constituțiunii și în special în titlul III corespund unei împărțiri logice și științifice a materiei. Din contră aceste diviziuni mi se par cu totul arbitrare și întâmplătoare, fără ca să se exprime prin ele vre-o sistematizare științifică a materiei cuprinse în articolele respective.

În adevăr, titlul III, intitulat : „despre Puterile Statului”, cuprinde cinci capitole : despre reprezentarea națională, despre Rege și miniștri, despre miniștri, despre puterea judecătorească și despre instituțiunile comunale și județene. Dacă ar fi fost vorba despre o împărțire științifică a materiei, atunci normal ar fi fost ca această diviziune pe capitole să se refere în adevăr la puterile Statului ; ori nici un titlu al acestor cinci capitole, afară de cel relativ la puterea judecătorească nu se referă la o asemenea concepțiune ; căci nici reprezentarea națională nu cuprinde toată puterea legislativă, după cum nici capitolul referitor la Rege și miniștri nu cuprinde toată puterea executivă ; după cum

5) Astiel Labaut (Droit public de l'empire allemand ed. fr. Paris 1901 pag. 265 tom. II). spune : „În sancțiunea legilor se manifestă direct voința suverană a Statului : sancțiunea este punctul esențial al oricărei opere legislative ; tot ceia ce se produce înainte nu este decât preparatiunea sa, îndeplinirea unor formalități preliminare indispensabile, tot ceia ce se produce în urmă este consecința juridică necesară a sancțiunii”.

nici „Instituțiunile județene și comunale nu reprezintă în mod științific vorbind vre-o putere deosebită în Stat de puterea executivă. Mai mult încă, găsim în acest titlu unele diviziuni fără rost; astfel, spre ex. la cap. II intitulat „despre Rege și miniștri“, găsim o împărțire în secțiuni, și anume: secțiunea I, despre Rege, căruia prin urmare ar mai fi trebuit să-i mai urmeze alta, și care nu se mai găsește, deoarece din miniștri s'a făcut un capitol special, al III-lea. Sediul materiei nu poate prin urmare să fie un argument serios în această chestiune și faptul că legiuitorul constituant a așezat articolul referitor la consiliul legislativ în secțiunea III a cap. I intitulat despre Reprezentarea națională, făcând din el o secțiune aparte, nu poate să ne facă a trage o concluziune solidă.

Mai mult încă, dacă totuși sediul materiei ar fi un argument posibil, apoi în mod natural și logic ar trebui să considerăm Consiliul legislativ, ca făcând parte direct din Reprezentanța Națională, deoarece secțiunea respectivă face parte din capitolul intitulat despre Reprezentanța Națională; și am văzut că reprezentanța națională nu este o noțiune sinonimă cu puterea legiuitoare, cum crede autorul avizului.

Ori cred că aceasta este o imposibilitate absolută și nu cred că ea ar fi putut trece prin mintea cuiva. Art. 34 din Constituție spune în mod categoric și clar, fără posibilitate de controversă, că: „Puterea legislativă se exercită colectiv de Rege și Reprezentațiunea Națională. Reprezentațiunea națională se împarte în două adunări: Senatul și Adunarea deputaților. Orice lege cere învoirea a câtor trele ramuri ale puterii legiuitoare“. Aceste texte sunt categorice și nu sunt susceptibile de nici o altă interpretare.

Sediul materiei era singurul argument pozitiv al concepțiunii avizului Consiliului legislativ. Celelalte două nu sunt argumente pozitive propriu zise, ci servesc mai mult să demonstreze că anumite caractere ale consiliului legislativ nu-l împiedică totuși a face parte constitutivă din puterea legiuitoare. Anume: a) faptul că este constituit pe bază de numire și nu pe bază electivă; b) și faptul că avizele lui nu au un caracter obligatoriu, nu constituiesc impedimente la natura legislativă a consiliului.

La primul argument răspundem, că ceea ce determină caracterul unui organ nu este modul de constituire al lui, pe bază electivă, ori de numire; nu toate organele alese fac parte din puterea legiuitoare, după cum nici toate organele numite fac parte din puterea executivă; există organe alese, cum sunt consiliile comunale și județene, cari fac parte din puterea executivă, după cum foarte bine pot să fie organe numite, cari să facă parte din puterea legiuitoare, cum este Senatul în multe State moderne; ceea ce determină caracterul unui organ este

funcțiunea, pe care o îndeplinește după legislațiunea pozitivă a țării, și funcțiunea legislativă în țara noastră, în conf. cu art. 34 al Constituției române, este exercitată numai de Rege și Reprezentața Națională.

În ce privește al doilea argument că: faptul că avizele consiliului nu sunt obligatorii, — ci obligatorie este numai consultarea lui, — și că nu ar putea schimba întru nimic situațiunea consiliului legislativ ca element component al puterii legiuitoare, răspundem: tocmai acest caracter obligatoriu al rezoluțiunilor luate formează caracteristica fundamentală a unui factor constitutiv al puterii legiuitoare; pentru ca un organ să fie factor legislativ, trebuie ca părerile emanând dela dânsul să fie obligatorii, adică să fie nevoie absolută de aderența sau de învoirea, cum spune art. 34 din Const. rom., pentru ca textul respectiv să devină lege. Comparațiunea cu comisiunile parlamentare ale Camerei sau Senatului nu este de loc edificatoare; acestea nu sunt elemente constitutive ale puterii legiuitoare „cum crede autorul avizului, deciziunile luate de ele nu au nici o valoare juridică alta, decât aceea de a constitui elemente de control și de studiere a diferitelor chestiuni, cu cari sunt însărcinate. Numai Camera deputaților sau Senatul considerate în totalitatea lor, iar nu *ut singuli* în membrii, cari le compun, constituiesc elemente ale puterii legislative. Numai deciziunile lor luate în forme regulamentare și legale, în timpul sesiunii și după procedura determinată, constituiesc acte, prin care se exercită funcțiunea respectivă.

În rezumat argumentele aduse de consiliul legislativ în avizul citat, sunt departe de a fi convingătoare și afirmațiunea, prin care consiliul legislativ este arătat ca un element constitutiv al puterii legiuitoare, nu este de loc admisibilă.

Dar dacă consiliul legislativ nu este și nu poate să fie un element component al puterii legiuitoare, atunci ce este? și care este din punct de vedere constituțional natura funcțiunii lui.

Pentru a răspunde la această întrebare este necesar să facem o mică incursiune istorică și să vedem cine a avut în trecut această misiune, de a prepara și examina proiectele de legi, misiune care alcătuiește atribuțiunea esențială a Consiliului legislativ actual.

În timpul cât a funcționat consiliul de Stat adică dela 11 Februarie 1864, până la 9 Iulie 1866. Consiliul de Stat era acela care avea această atribuțiune.

În art. 1 din legea din 11 Februarie 1864 pentru înființarea consiliului de stat se spune lămurit că „Consiliul de Stat se află pus lângă puterea executivă, spre a prepara proiectele de legi, ce guvernul va avea să prezinte Adunării electivă și regulamentele administrative, relative la punerea în aplicare a legilor“. Prin această lege consultarea con-

siliului era de asemenea obligatorie, căci art. 2 spune: „Consiliul de Stat, după inițiativa guvernului, cată să fie consultat asupra tuturor legilor și regulamentelor de administrație publică. Consiliul de stat nu poate să fie consultat asupra proiectelor de legi relative la fixarea bugetului, etc.“.

Prin urmare prin această lege, Consiliul de stat, compus din membrii numiți și revocați de Domn, pus sub președinția Domnului este un organ consultativ făcând parte, fără discuțiune, din puterea executivă; rangul lui este stabilit prin art. 5, egal cu Curtea de Compturi și îndată după Curtea de Casație.

În art. 2 alin. final al legii, se spune chiar pentru a se risipi orice îndoială, că el nu are atribuțiuni legislative, și aceasta cu drept cuvânt, de oarece faptul de a emite simple avize nu poate constitui, după cum am arătat, exercițiul unei funcțiuni legislative.

Nu putem spune cum și-a exercitat în mod efectiv consiliul de stat aceste atribuțiuni de preparare a proiectelor de legi, de oarece nu am făcut cercetările istorice necesare. Ceeace e de remarcă este că, această atribuțiune era foarte importantă, întrucât în virtutea art. 6 al Convențiunii dela Paris din 1858 inițiativa legilor speciale pentru fiecare Principat, o avea numai Hospodarul, adică Domnul, iar a legilor comune pentru ambele principate o avea Comisiunea centrală dela Focșani care în art. 5 al Convențiunii era în adevăr factor legislativ. Acest drept pentru domn de a avea singur inițiativa legilor este menținut și prin art. 3, al Statutului desvoltator al Convențiunii dela Paris, din 2 Iulie 1864. După aceasta Consiliul de Stat era un factor important, ajutând pe domn la facerea proiectelor de legi.

Deși Consiliul de Stat, prin legea sa organică nu avea atribuțiuni legislative, totuși în fapt se constată că el a exercitat asemenea funcțiune. Dar aceasta în virtutea art. 18 al Statutului promulgat de Cuza, în urma loviturii de Stat care spunea că până la întrunirea nouilor adunări legiuitoare, decretetele date de domn, după propunerea guvernului și a Consiliului de stat ascultat, vor avea putere de lege. Dar aci ne găsim în plină lovitură de stat, și atribuțiunile legislative sunt exercitate în baza unui articol expres din Statut.

După desființarea Consiliului de stat, atribuțiunea de a prepara legile a fost trecută direct puterei executive, prin art. 3 al legii din 9 Iulie 1866, în care se spune că miniștrii prepară în ministerele lor, sau prin comisiuni speciale, proiectele de legi și regulamente. Această situațiune s'a menținut până astăzi, cu singura deosebire că prin înființarea Consiliului legislativ s'a înființat o comisiune permanentă, care este Consiliul legislativ, la care guvernul poate recurge, pe lângă comisiunile spe-

cială, ce le poate întocmi la ministere, pentru a-i prepara proiectele de legi necesare.

În ce privește însă atribuțiunea Consiliului de Stat de a da avize asupra diferitelor proiecte de legi și regulamente de administrațiune publică, căreia îi corespundea din partea guvernului obligațiunea de a-l consulta în prealabil asupra unor atari proiecte, nu a fost trecută nici unui organ, și ea atare ea a fost desființată. Prin înființarea Consiliului legislativ, nu se face altceva decât se reînviază această atribuțiune în persoana noului consiliu, și după un interval destul de lung se reînnoadă astfel vechea tradițiune.

Am făcut această mică incursiune istorică pentru a arăta un lucru: că vechile organe, cari au existat în țara noastră și cari au exercitat funcțiunea, pe care actualmente o îndeplinește Consiliul legislativ, nu erau câtuși de puțin elemente constitutive ale puterii legislative, ci din contra erau, ori puterea ejecutivă însăși, ori organe alăturate ei și cari făceau parte în mod necontestat și necontestabil din această putere. În consecință nu vedem pentru ce Consiliul legislativ actual, care continuă aceiași tradițiune ar avea o altă natură, decât a celorlalte organe similare.

De altfel aceasta pare să fie și concepțiunea legii din 26 Februarie 1925 pentru organizarea consiliului legislativ, de oarece prin art. 4 se spune: „Consiliul legislativ va avea reședința în capitala țării și va funcționa pe lângă ministerul justiției în condițiunile legii de față...“. Aceasta este de altfel și părerea d-lui prof. An. Teodorescu care în cursul său de drept administrativ din 1925-26, ținut la facultatea de drept din Capitală (cursul este numai litografiat), ne spune următoarele: „Acest consiliu este organ executiv, cu toate că poartă numele de legislativ, pentru că el nu face legile, ci numai le pregătește, adică ajută guvernul în facerea proiectelor, și ea atare este un organ dependent de un minister, și anume de Ministerul de Justiție. Ministrul de justiție este deci șeful ierarhic al consiliului“ (pag. 557).

Conchidem deci că prin natura sa și a funcțiunii sale consiliul legislativ român nu este întru nimic un organ, sau element constitutiv al puterii legiuitoare, ci este un organ consultativ așezat pe lângă puterea executivă și făcând parte din încadrarea lui ierarhică.

CONST. G. RARINCESCU

Docent de drept public la Facultatea de drept din București

A apărut NOUA LEGE A TIMBRULUI. Volumul având 480 pagini, cuprinde: Textul oficial al legii, o Alfabeta amănunțită a legii pe materii (acte și fapte juridice) civile, comerciale, fiscale, legi speciale, succesiuni, afisaj, impozit proporțional, etc., alcătuită și sistematizată cu multă competență de Dimitrie G. Longinescu, profesor și avocat. Prețul 150 lei.

DISCURSUL

rostit de d-l DEM. I. DOBRESCU Președintele
Uniunii Avocaților la înmormântarea
Consilierului dela Casație MATEI BALȘ

Intristată Adunare,

Sufletul nostru aiurit de moartea lui Matei Balș, ar putea să nu secată la mormântul distinsului magistrat, decât strigătul marilor dureri și marilor admirațiuni: ce om! ce magistrat! ce înțelept! Matei Balș concentrase atât de mult în el, toată dragostea și toată admirațiunea noastră pentru magistratură, în cât s'ar părea că cu Balș, noi nu pierdem azi numai un magistrat, ci pierdem o întregă magistratură. Moartea iubitelui nostru Consilier, a produs în noi aceleași mari ravagii sufletești, pe care le-ar produce un trăsnet căzut între oameni într'o zi senină, pentru că dacă mor oameni mulți pe fiecare clipă, sunt morți de oameni superiori, care își umplu sufletul de revoltă, de îndoială și de nedumerire.

Luptăm și sângerăm o viață întregă, pentru ca să întindem puterea noastră asupra lumii și o clipită de boală dărmă în țărână, toată strălucirea puterii noastre. Lucrăm pentru splendoarea numelui nostru în fața generațiilor viitoare și chiar generația noastră prezentă, îl îngroapă în uitarea eternă, de care nu scapă nici marile genii ale omenirii. Ne străduim ca să săpăm în piatră și în bronz faptele noastre mari și vremea nemiloasă amestecă praful bronzului nostru, cu pulberea de pe încălțămîntea urmașilor noștri, care poate fi țărâna lui Cezar sau cenușa lui Alexandru cel Mare. Sfintim și ne închinăm astăzi legilor noastre cărmuitoare, pe care o revoluție le poate arunca în muzeul leașilor criminale. Ne închinăm înaintea mormintelor străbunilor noștri și ingenuchem în rugăciune în templele noastre de azi, și chiar pe locul lor sfânt de noi, putem vedea mâine locașuri de petrecere sau de urgie. Sfintim prin leaș și prin morală, cuvântul muribundului smis, cu limba de moarte și a doua zi după moartea lui, ne batem joc de ultima lui dorință, care a putut fi rostul vieții lui întregi. Regii mari și buni pe care-i venerăm astăzi, pot fi trecuți mâine în rândul marilor bandiți ai omenirii. Eroii patriei de astăzi, pot ajunge răsul pakiet de mâine. Justitia poate fi numită usurnare, pudoarea o preiudecată și onoarea o himeră. Paricidal, trădarea, vitniul care sunt aci crime, pot fi în altă parte virtute. Nimic nu rezistă morții, nimic nu rezistă uitării, nimic nu rezistă schimbării. Pe ce să rezemăm noi sufletul nostru, speriat de atâta nimicnicie, într'o lume în care răul poate se învingă binele și moartea poate să învingă viața: în care este mai mult întineric decât lumină mai mult fria decât căldură mai multă moarte decât viață, mai multe crime decât virtuti. In toată natura nu există nic o răsundere a faptelor rele și nici o recompensă a faptelor bune. Toate durerile, toate lacrimelme și tot sângele nevinovat, vărsat dela începutul lumii și până astăzi, a rămas și va rămâne de-apurerea fără nici o urmare și fără nici o răzbunare.

Istoria lumii și tragedia universului întreg ne arată că legea eternă a lumilor și a omului, este eternul nihilism moral. Dacă oamenii si-ar fi dat seama de toată nimicnicia marilor idei și marilor idealuri, care-i încălzesc și de toată inutilitatea trudei unei vieți întregi, în care se chinuesc ei nu s'ar mai fi întors înapoi, dela arșapa celui dintâi mort, pe care l-au condus la locașul lui de veci.

In nedumerirea generală asupra scopului vieții, unii oameni trăesc numai pentru desfătarea și răsfațarea vieții; alții trăesc numai pentru că le este frică să moară; iar alții trăesc numai din curiozitate. Omenirea trebuie să fie fericită, că în acest nihilism moral universal al oamenilor și al lumilor, ea mai găsește totuși din acei oameni rari, care trăesc viața lor numai pentru frumusețea ei morală. Și Matei Balș a trăit viața sa, numai pentru frumusețea ei morală, care încălzeă toată mîntea sa superioară și toată inima sa mare.

Sufletul lui Matei Balș era un suflet de magistrat superior, născut să trăiască numai în lumea ideilor mari și în idealul unei lumi, de absolută dreptate între oameni.

El era atât de mult magistratul conștient și trudit de rolul său de moralizator al lumii, în cât orice gest și orice cuvânt al său, purta pecetea seriozității și răspunderii sale în fața societății.

Judecata lui nu era o judecată întâmplătoare, pentru că Matei Balș era magistratul cult cu filosofia lui socială definită și clară, pe care puteai s'o urmărești în toate judecățile sale, ca pe un fir alb conducător, totdeauna acelaș în toate împrejurările și față cu toți oamenii.

Pătruns de rolul său de judecător, Matei Balș atât de mult vedea pe om numai prin prisma legilor, în cât din chiar ruda sa și din chiar prietenul său, nu rămânea în fața legii, decât împriecinatul. Matei Balș ar fi putut să dea o judecată dreaptă, chiar față de frațele său și chiar față de sine însuși.

In violența generală, dintre clase și dintre rase, Matei Balș văzuse bine marele rol al magistratului modern, de a înfrânge violența revoluționară prin majestatea și prin obiectivitatea judiciară. El credea că nici un spectacol nu poate fi mai înălțător în anarhia socială de azi, decât o magistratură ridicată deasupra claselor, care prin prestigiul ei, îmbie chiar pe un răsvrătit în contra societății, să ardă revoluția, pe care a adorat-o și să adore justiția, pe care a înfruntat-o.

Matei Balș vedea că toate boalele sociale sunt efectele nedreptății, care nu se pot vindeca, decât printr'o mai mare dreptate, pentru că el văzuse că mai cu seamă astăzi, dreptul trebuie să devină singurul suveran al lumii.

In toate judecățile sale, el lasă loc și pentru mila judecătorului, pentru că dacă dreptul este mai util de cât dreptatea, mila este mai nobilă și decât dreptul și decât justiția. Balș da sentința sa fără nici o răutate, pentru că judecătorul superior nu pierde din vedere; că și judecata și dreptatea oamenilor, ca și tot în lume, este o dreptate și o judecată numai aproximativă.

Matei Balș era modest cu toată lumea pentru că știa că meritul său, îl împune tuturor; era blând cu toți, pentru că știa că prestigiul său îi dă destulă autoritate; era natural în toate, pentru că neștirbind autoritatea legilor, el credea că atunci când ai gravitatea legii, nu mai este nevoie și de gravitatea judecătorului.

El era atât de mult pătruns de morala juridică pe care o aplică, în cât nu cred ca Balș să fi jignit vreodată pe împriecinatul cel mai vinovat, venit în fața sa. Matei Balș trăia atât de mult morala legală profesională, încât, față de orice rasă, față de orice clasă și față de orice credință, el n'ar fi admis decât violența legii și decât dictatura legalității. Pentru Matei Balș, legea era atât de mult icoana lui profesională, în cât el ar fi absolvit pe ucigașul cel mai monstruos, dacă n'ar fi existat o lege care să condamne o asemenea crimă, pentru că un judecător nu poate complectă pe un le-

giuitor și un magistrat care iese din lege devine un infractor. Prestigiul său era atât de mare, în cât înpricinatul judecat de el, eră mândru că a câștigat procesul cu Balș și era consolată că l'a pierdut cu el. În toată cariera sa de magistrat, singura și cea dintâi întristare pe care Balș a pricinuit-o părților și avocaților, a fost întristarea pricinuită de moartea sa.

Dându-și seama, că un Stat civilizat, nu poate realiza pacea socială decât prin echilibrul dintre drepturile omului și drepturile Statului, în țara noastră de cetățeni și autorități abuzive, Matei Balș, ajunsese apărătorul individului legalitar, în contra Statului abuziv și scutul Statului legalitar, în contra individului revoluționar. Sfinșitor al tuturilor drepturilor constituționale, Matei Balș poate fi considerat adevăratul autor al Constituției române, pentru că autor al constituției unui Stat, nu este legiuitorul făjarnic, care votează o constituție pentru a o călca, ci magistratul social care dintr'o ficțiune neputincioasă, crează un instrument puternic, de disciplina Statului și cetățeanului, care din nimicul unei ficțiuni legale, crează o lume reală de moralitate politică și socială. Matei Balș, poate fi numit magistratul apărător al libertăților publice în România și această aureolă, este cel mai mare titlu la care poate aspira un magistrat român, într'o țară în care legile sunt abrogate înainte de a fi votate. Matei Balș, luase în serios înaltul rol al magistratului de educator al României Mari, pentru că el își da seama, că de ilegalitatea unei țări, este răspunzătoare în primul rând, magistratura ei.

Când judecă Matei Balș, cestiuni de drept public, pentru prima oară în țara noastră, apărea cu aceeași smerenie în fața magistratului și individul greșitor ca și puterile abuzive ale țării, pentru că ele trebuiau să recunoască puterea magistraturii necruțătoare, singura putere controlatoare a oricărei autorități, oricât de mici și oricât de mari. Matei Balș a avut marele merit, că cu tot spiritul său revoluționar prin legalitate să ajungă să fie respectat și de indivizii și de autoritățile abuzive, pentru că el impunea disciplina sa legalitară, fără emfază și fără demagogie, și atât de natural, în cât el da impresia, că la legalizarea țării lucrează însăși legea, iar nu magistratul.

Matei Balș va rămâne în țara noastră tipul magistratului judecător și magistratului cetățean.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI, S. I

Audiența dela 7 Februarie 1927

Președinția d-lui G. T. IONESCU, consilier

Judele Sindic. al fal. I. Alscheck prin avocat Stelian Constantinescu contra I. I. Stănculeanu prin avocat I. G. Cohen

Decizia comercială No. 17

Gaj comercial. Ordonanță de vânzarea lui. Opoziție. Judecătorul sindic are dreptul de a uză de această cale în caz de faliment al debitorului. Art. 483 și 717 cod. com. Cum se depun în gaj acțiunile nominative? Dacă este necesar transferul în registrul Societății când depunerea în gaj se face de o altă persoană de cât cel indicat în acțiune? Art. 478, 479 c. com.

Dacă formalitatea transferului este necesară pentru validitatea vânzării între părți și față de terți. Art. 166, 171 cod. com.

Dacă acțiunile Soc. Miniere, constituite conform legii din Iulie 1924 pot fi constituite în gaj? Art. 166, 171, 478 și 479 cod. com.

1. Articolul 483 din codul comercial acordând drep-

tul debitorului gajist de a ataca cu opoziție ordonanța de vânzare a gajului, acest drept în caz de faliment al debitorului, se poate exercita de judele-sindic, conform art. 717 cod. com.

2. Când legiuitorul prin art. 749 alin. 3 cod. com. a prevăzut că gajul acțiunilor nominative poate fi constituit printr'un transfer înscris în registrele societății cu arătare „pentru cauză de garanție”, a înțeles numai să creeze o formă mai ușoară și facultativă pentru părți de a putea să gajeze asemenea acțiuni prin simplul transfer, ele însă putând prea bine să se folosească în constituirea gajului de forma obicinuită prin act scris și remiterea acțiunilor gajate de către debitor în mâinile creditorului.

3. Vânzarea unei acțiuni nominative, ca și a oricărui fel de acțiuni este valabilă între părți și față de creditorii lor, prin singurul consimțământ al părților asupra obiectului și prețului, transferul fiind cerut numai pentru ca vânzarea să fie opozabilă și societății emittente, în vederea subscripțiilor viitoare, a constituirei adunărilor generale, a plății dividendelor și a tuturilor celorlalte operațiuni.

4. Deși potrivit legii minelor din Iulie 1924, acțiunile societăților anonime miniere create în virtutea acestei legi, trebuiesc să se afle numai în mâna cetățenilor români, de aci însă nu rezultă că asemenea acțiuni, nu pot fi gajate decât tot numai cetățenilor români, de oarece nu este nici un pericol că prin gaj s'ar ajunge la înstrăinarea lor în mâinile străinilor, căci la vânzarea gajului vor trebui să vină numai cetățeni români.

Curtea,

Având în vedere apelul făcut de judecătorul-sindic al falimentului I. Alscheck în contra sentinței nr. 1634-926, a Trib. Ilfov, secția II-a comerc., prin care i s'a respins opoziția ce a făcut în contra ordonanței de vânzarea gajului constituit de numitul falit în favoarea intimatului în apel, I. I. Stănculeanu.

Având în vedere sentința apelată, actele și lucrările din dosar, cum și concluziile părților, din care se constată că, pentru garantarea împrumutului de 4.000.000 lei, debitorul Alscheck prin diferite acte, scrisori și chitanțe, începând din Martie 1926, a gajat creditorului I. Stănculeanu 3057 acțiuni a diferite societăți, unele la purtător, altele nominative; că, în urma declarării în stare de faliment a numitului bancher, creditorul a cerut vânzarea gajului, pentru realizarea sumelor datorate, cu dobânzile legale; în contra cărei executări d-l judecător-sindic a făcut opoziția respinsă de Tribunal prin sentința apelată.

Având în vedere că, în primul rând, intimatul s'a apărât susținând că judecătorul-sindic n'ar avea calitate să facă opoziție la vânzarea gajului și deci nici apel în contra sentinței care respinge opoziția, deoarece singurul drept al său în materie de gaj, în caz de faliment, este acela prevăzut de art. 482 cod. com., de a răscumpăra gajul.

Considerând că, această apărare este nefondată, deoarece art. 483 cod. com., acordând dreptul debitorului gajist de a ataca cu opoziție ordonanța de vânzarea gajului, acest drept, în caz de faliment al debitorului, se poate exercita de judele-sindic, conform rt. 717 cod. com.

Considerând că, în fond, judecătorul sindic s'a apărât susținând că gajul constituit în speță, în ce privește acțiunile nominative, prin acte scrise între debitor și creditor și prin remiterea acțiunilor gajate în mâinile creditorului, nu ar fi valabil, de oarece pentru acțiunile nominative singura formă admisă de legiuitor prin art. 479 alin. 3 cod. com., este transferul în registrele societății, cu mențiunea pentru cauză de garanție.

Considerând că, în materie comercială, gajul este valabil constituit față de terți prin act scris și prin remiterea lucrului

în posesia creditorului, conform principiilor puse în art. 478 și 480 cod. com.; că, în ce privește acțiunile nominative, legiuitorul prin art. 479 alin. 3 cod. com., pentru a înlesni circulația bunurilor și a asigura creditul detentorilor de acțiuni nominative, a creiat o formă mai ușoară și facultativă pentru părți, de a putea să gajeze asemenea acțiuni printr'un transferț în registrele societății emitente și de aceea a prevăzut în articolul citat că gajul acțiunilor nominative poate fi constituit printr'un transferț înscris în registrele societății, cu arătarea pentru cauză de garanție. Că, întrucât acest articol întrebunțează expresiunea facultativă „poate” și întrucât din niciun alt text de lege nu rezultă că valabilitatea gajului unor astfel de acțiuni trebuie să rezulte numai din transferțul înscris în registrele societății, trebuie să deducem că această formă specială de gaj operată prin transferț nu este obligatorie, ci facultativă, putând părțile să se folosească fie de forma obișnuită, fie de cea specială.

Considerând că, de altfel, din natura, caracterul și efectele transferțului în ce privește transmitiunea proprietății acțiunilor, nu rezultă vreun caracter de solemnitate și obligator al acestei formalități.

Că, în adevăr, vânzarea unei acțiuni nominative, ca și a oricărui fel de acțiuni, este valabilă între părți și față de creditorii lor, prin singurul consimțământ al părților asupra obiectului și prețului, însă pentru a fi opozabilă societății emitente trebuie să-i fie adusă la cunoștință prin mijlocul numit transferț, pentru ca societatea să știe cui să ceară subscripțiile viitoare, pentru constituirea adunărilor generale, pentru plata dividendelor și rambursarea capitalului sau emiterea de noi acțiuni, cum și pentru a ști pe care nume să înscrie eventualele popriri sau sechestrare ce s'ar face în mâinile societății de către creditorii acționarilor.

Că, prin urmare, transferțul nu este o condițiune esențială a vânzării acțiunilor, ci regulează numai raporturile dintre societate și acționari, și acest caracter al transferțului nu a putut să fie schimbat prin dispoziția art. 479 alin. 3 citat mai sus, relativ la gajul acțiunilor nominative, astfel că în speță judele-sindic, care reprezintă fie masa credală, fie pe falit, nu poate să invoace lipsa transferțului de garanție operat în registrele societăților dela care emană acțiunile gajate.

Considerând că, această soluțiune nu poate fi schimbată nici chiar când este vorba de acțiunile nominative ale societăților anonime române, creiate conform legii minelor din Iulie 1924, deoarece deși asemenea acțiuni trebuiesc să se aflu în mâna cetățenilor români, însă nicăeri legea minelor nu prevede că și gajurile nu pot fi constituite decât tot numai creditorilor români și nu este nici un pericol că prin aceste gajuri s'ar putea ajunge indirect la o înstrăinare a acțiunilor, în mâinile acelor care nu sunt cetățeni români, deoarece gajul putându-se constitui oricui, la vânzarea acțiunilor însă vor trebui să vină numai cetățenii români.

Că, pe lângă aceasta, legea minelor se referă numai la societățile existente la data punerii ei în aplicare, iar societățile existente cari au primit perimetre în exploatare au termen de 10 ani pentru a se conforma dispozițiilor legii și în tot cazul legea minelor nu poate împiedeca pe detentorii acțiunilor miniere să-și valorizeze în folosul lor acțiunile primite în gaj.

Considerând că, din toate acestea, rezultă că apărarea hazardă pe nulitatea gajului în ce privește acțiunile nominative pentru lipsa transferțului de garanție, este neîntemeiată.

Că, totuși, din actele aflate la dosar, se constată că pentru acțiunile nominative eliberate dela emisiune pe numele lui Alschek, cum și pentru acele emise pe numele altor persoane, însă transmise în urmă lui Alschek cu procuri în alb, pentru toate aceste acțiuni creditorul gagist Stănculeanu a operat transferțul la societăți la 3 Noembrie 1926, chiar în ziua când Alschek a fost declarat în stare de faliment. Că, deși prin această sentință se fixează data încetării plăților la 29 Octombrie 1926, însă întrucât d. jude-sindic nu a invocat vre-o prezumție de

fraudă între Alschek și Stănculeanu și întrucât transferțul nu este o operațiune a falitului, ci a creditorului Stănculeanu, care s'a prezentat la societăți și a cerut transferțul pe baza procurii în alb, cum se obișnuiește în asemenea împrejurări, astfel că nu se poate invoca nulitatea transferțului ca fiind făcut în epoca suspectă dela încetarea plăților la declararea în faliment.

Că, prin urmare, transferțul rămâne valabil, el fiind operat la societăți înainte de orice poprire la societățile respective din partea vre-unui creditor al lui Alschek și înainte ca judecătorul-sindic să fi făcut contestație pentru lipsă de transferț.

Având în vedere că, în mod subsidiar, apelantul a cerut ca, în caz când gajul ar fi considerat valabil, să se suspende executarea vânzării până când se va rezolva procesul ce a întentat pentru schimbarea datei încetării plăților.

Considerând că, un asemenea caz de suspendare nu este prevăzut de niciun text de lege și nu are nici o utilitate în speță, deoarece chiar dacă s'ar admite acțiunea, în vederea căreia se cere suspendarea, și s'ar modifica data încetării plăților, încă ar trebui un nou proces pentru anularea gajurilor, deși d. judecător-sindic nu a invocat în această acțiune nici un motiv de fraudă, iar cu ocazia verificării creanțelor nici un creditor n'a contestat aceste gajuri.

Că, din cauza fluctuațiunii valorilor, nu este nici chiar în interesul masei credale suspendarea executării gajului.

Că prin urmare, apelul nefiind fondat, cată să fie respins.

Pentru aceste motive, redactate de d. consilier G. T. Ionescu, Curtea, respinge apelul.

(ss) G. T. Ionescu, I. M. Botez, C. Alimănescu.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI, S. III

Audiența dela 2 Martie 1927

Președinția d-lui JAC CONSTANTINESCU, Consilier

Sindicul Falimentului I. Alschek cu Banca Comercială Italiană și Română

Decizia Comercială No. 49

Gaj comercial. Acțiuni nominative. Dacă este necesar transferțul pentru existența materială a posesiunii creditorului gagist. Art. 142, 171, 474, 478, 479, 482, 483, 717 și 782 cod. com., art. 1393, 1846, 1867 și 1909 cod. civ.

Gajul se poate constitui valabil, fie prin act scris, fie prin transferț, cu condițiunea remiterii acțiunilor în posesiunea creditorului; transferțul însă nu este necesar pentru existența materială a posesiunii deoarece art. 1846 și 1862 cod. civ. nu cer pentru existența posesiunii decât deținerea materială a lucrului, iar codul comercial nu a derogat în această privință, așa în cât posesiunea titlurilor de credit, destinate a servi ca gaj, se transferă, ea și aceea a lucrurilor mobile, numai prin predarea lor, fie că sunt nominative, fie la ordin sau la purtător.

S'au ascultat d-l avocată Stelian Constantinescu din partea Sindicului apelant și d-nii avocați P. Chapier și Silberman-Roman, din partea intimătei Banca Comercială Italiană și Română.

Curtea,

Asupra apelului făcut de d-l jude Sindic al fal. I. Alschek contra sentinței Trib. Ilfov s. II comer. prin care i s'a respins opoziția contra ordonanței prezidențiale No. 11697 din 926, dată după cererea Băncii Comerciale Italiană și Română.

Având în vedere că prin contractele de credit în compt-curent, vizate de ad-ția financiară Ilfov sub No. 18285 și 20930 din 1926 și aflate la dosarul Trib., se constată că bancherul I. Alschek, azi falit, dispărut și reprezentat de d-l jude Sin-

dic, a contractat un împrumut la Banca intimată, și, pentru garantarea căruia, a constituit ca gaj 560 acțiuni nominative „Credit Minier” puî, cu 2 vârsăminte, și la scadență debitorul nefiind următor, după prealabila punere în întârziere, Banca a cerut vânzarea gajului, în conformitate cu disp. art. 482 c. com.

Având în vedere că apelantul s'a opus la vânzarea gajului atât la prima instanță, cât și azi în apel, pe motivul că acțiunile date în gaj fiind nominative și întrucât la facerea actelor de gaj nu s'a avut în vedere disp. art. 142, 171 și 479 c. com., de a se fi făcut transferul în registrele societății, cu arătarea „pentru cauză de garanție”, creditorul gagist nu are posesiunea obiectului gajat fără îndeplinirea transferului, iar simpla posesiune de fapt, nu e o posesiune în sensul legii și, ca atare, gajul este nul în ce privește acțiunile nominative.

Având în vedere că mai înainte de a intra în discuțiunea acestei obiecțiuni, Banca intimată a cerut, în prim loc, respingerea apelului și deci a opoziției, întrucât judele Sindic nu are calitate să facă opoziție la vânzarea gajului, fie când reprezintă interesele falitului, fie acele ale masei credale, singurul său drept fiind acela de a răscumpăra gajul.

Considerând că dacă este exact că potrivit art. 782 c. com. judele sindic poate oricând cu ajutorarea Trib. să retragă în profitul falimentului lucrul dat în gaj atunci când ar crede că este în avantajul masei credale ca surplusul gajului să intre în activul falimentului, nu e mai puțin adevărat că, potrivit art. 483 c. com., debitorul gagist este în drept de a ataca cu opoziție ordonanța de vânzarea gajului.

Că întrucât în speță, judele sindic nu a crezut că este un bun act de administrațiune retragerea gajului, el ca reprezentant al intereselor falitului, a putut uză de dreptul pe care art. 483 c. com. îl acordă falitului și anume acela de a pune în mișcare prin opoziție la vânzarea gajului un drept al acestuia, drept acordat sindicului prin art. 717 c. com. și care nu e întru nimic restrâns de art. 782 acelaș cod.

Că, deși potrivit art. 482 al. 4 c. com., dacă Sindicul nu retrage gajul, executarea nu poate fi suspendată din cauza falimentului, ea urmând a-și continua cursul, acest text prevede însă ipoteza când sindicul lucrează ca reprezentant al întregului faliment în calitate de administrator al masei credale, iar nu și atunci când neuzând de facultatea retragerii gajului, se îmbracă cu dreptul debitorului prevăzut în mod categoric de art. 483 c. com.

Că, așa fiind, opozițiunea fiind în principiu admisibilă, urmează a se examina motivul de apel al d-lui jude-sindic, că rău Trib. i-a respins opoziția și a considerat gajul acțiunilor nominative ca bine constituit fără mențiunea transferului „pentru cauză de garanție”, întrucât art. 479 c. com. cere acest transfer, și fără el creditorul gagist nu are posesiunea lor, iar actul de gaj fiind nul în asemenea condițiuni, acțiunile nominative au rămas în posesiunea debitorului și deci a masei credale.

Având în vedere că, în prim loc, excepțiunea lipsei transferului ca măsură de publicitate fiind privitoare la efectul convențiunii față de terți, o asemenea excepțiune nici n'ar putea fi ridicată de sindic, respectiv debitorul falit, întrucât față de acesta, convențiunea este perfectă prin simplul consimțământ al părților, fără veri-o altă formalitate.

Având în vedere că d-l jude-sindic, oponent, a susținut totuși că gajul este nul, fiind lipsit de transfer; că transferul e o formalitate esențială pentru valabilitatea gajului acțiunilor nominative; că, conform art. 142, 171 și 479 c. civ., acest gaj nu poate fi făcut decât prin transfer înscris în registrele societății cu arătarea „pentru cauză de garanție”; că în lipsa transferului nu numai proprietatea, dar însăși posesiunea rămân debitorului; că necesitatea transferului izvorând din însăși natura acțiunii nominative, lipsa lui atrage nulitatea gajului.

Considerând că patrimoniul cuiva putând constă în regula

generală din mobile și imobile, se întreabă doctrina, care e caracterul juridic al valorilor mobiliare cari cuprind acțiuni, obligațiuni, sau rente de stat, decidând cea mai mare parte, că ele sunt mobile.

Cum însă mobilele fiind, conform art. 474 c. civ. unele prin natura lor mobile corporale, iar altele prin determinațiunea legii mobile incorporeale, se mai întreabă doctrina, la cari din aceste două grupe se alipesc valorile mobiliare, și răspunsul aproape general este că valorile de bursă sunt mobile incorporeale asimilate cu creanțele civile; ca unele ce circulă puțin, trebuiesc, potrivit art. 1393 c. civ., notificate debitorului sau acceptate de el; valorile de bursă în interesul superior al nevoilor comerțului și liberei circulațiuni, îndeplinesc rolul de titluri de circulațiune eminentement transmisibile.

Că titlurile de credit fiind în genere materializate prin acele certificate numite „vignette de papier” ele sunt considerate ca lucruri mobile nesupuse nici unei condițiuni în ce privește circulațiunea dobânditorul lor nefiind ținut a se asigura de origina proprietății, sau posesiunii lor anterioare, ca și cum ar fi vorba de o adevărată monedă de circulațiune.

Că în ce privește transmiterea proprietății, jurisprudența, bazându-se pe forma titlurilor, decide, în general, că titlurile la purtător transmitându-se din mână în mână, posesiunea lor valorează ca titlu de proprietate conf. principiului din art. 1909 și a regulei „en fait de meubles, possession vaut titre”, cu rezerva cazurilor prevăzute de legea titlurilor la purtător pierdute sau furate.

În ce privește titlurile nominative, deși domnește divergență. — unii, printre cari se enumără și Laurent fiind de părere că ele trebuiesc asimilate cu creanțele civile, și nu se pot transmite decât prin îndeplinirea formalităților cerute de lege — tendința generalmente admisă este că, fără a se face deosebire după forma titlului, acțiunile nominative să fie asimilate, în ce privește transmiterea lor, cu mobilele corporale și acțiunile la purtător, aplicându-se și acestor acțiuni regulile generale din art. 1909 c. civ.

Considerând în adevăr că oricât de discutată ar fi chestiunea naturii dreptului purtătorului unei valori mobiliare printre cari se cuprinde și acțiunile nominative, doctrina — și în special cea germană, — făcând abstracție de forma titlului și depărtându-se de acțiunea clasică a valorii mobiliare ca creanță civilă, înglobează și asimilează valorile nominative, titluri de bursă, cu celelalte titluri de circulațiune ca: varamentele, biletele la ordin, cekurile, conosamentele și recipisele, decidând că posesorul unei valori nominative al cărui nume figurează pe titlu, e protejat prin simplul fapt al posesiunii.

Considerând că în materia gajului, art. 478 c. com., prevede că între părțile contractante gajul se constată prin toate probele indicate de art. 46, chiar fără act scris, iar față de terți, gajul nu poate fi dovedit decât prin act scris;

Considerând că mai departe art. 479 c. com., prevăzând că acțiunile nominative se pot constitui gaj printr'un transfer în registrele societății cu arătarea „pentru cauză de garanție”, se discută chestiunea dacă aflarea bunului dat în gaj în posesia efectivă a creditorului gagist e suficientă sau e necesar și transferul.

Considerând că, deși legiuitorul comercial prin art. 479, reprodus după art. 455 c. com. italian și corespunzător art. 91 c. com. francez, prescrie că gajul acțiunilor nominative, poate fi constituit printr'un transfer, însă acest text nu e limitativ și nu înseamnă că gajul în ce privește titlurile nominative nu se poate face și în alt mod, textul nefiind imperativ.

Cum că art. 479 c. com. nu cere transferul ca o formalitate obligatorie rezultă din art. 478 care pune principiul că actul scris e forma obișnuită a gajului; din expresiunea facultativă a textului rezultând din cuvântul „poate”, care dă noțiunea de alternativă, de facultate iar nu de obligațiune; din caracterul juridic al valorilor mobiliare, care este acel

de mobilizare, de transmisiune și circulație în interes superior economic și de comerț.

Că a se cere transferul și pentru gajul comercial ar fi să se creadă că legiuitorul a voit să supună gajul acestor acțiuni unor forme solemne, ceiace nu ar corespunde cu caracterul și lipsa de formalitate reclamată de circulația unor valori ce se cotează la bursă.

Că astfel fiind, publicitatea pentru cei interesați se face după dreptul comun prin posesiunea de fapt, a acțiunilor, iar transferul nu e necesar decât spre a face opozabilă societății transmisiunea dreptului.

Considerând că în ceea ce privește obiecțiunea că legea minelor fiind o lege de ordine publică, acțiunile Creditului minier nu pot fi transmise decât cetățenilor români, această dispoziție fiind privitoare numai la transferul pentru cauză de proprietate e de strictă interpretare, întrucât derogă dela regula liberei circulații a bunurilor și ca atare nu poate fi aplicată la transferul pentru cauza de garanție.

Că acesta este modul general de interpretare, rezultă și din publicațiile societății interesate, care declară că nu are a examina transferurile pentru cauză de garanție, dar că își rezervă dreptul să nu admită transferul decât pentru cumpărătorii la licitație cari ar fi cetățeni români.

Că așa fiind, gajul se poate constitui valabil, fie prin act scris, fie prin transfer, cu condițiunea remiterii acțiunilor în posesiunea creditorului, încât bine tribunalul a respins opozițiunea făcută de judele-Sindic contra cererii creditorului gagist de a se scoate în vânzare acțiunile nominative în litigiu.

Că nici obiecțiunea că transferul e necesar pentru existența materială a posesiunii nu e întemeiată, cătă vreme art. 1846 și 1862 c. civ. nu cere pentru existența posesiunii decât deținerea materială a lucrului, iar codul comercial nu a derogat în materie de posesiune încât posesiunea titlurilor de credit destinate a servi ca gaj se transferă ca și aceia a lucrurilor mobile prin predarea titlului, fie el nominativ, la ordin sau la purtător.

Că dar, pentru aceste motive, cum și pentru acelea din sentința apelată pe care Curtea le adoptă în totul, găsește că apelul este nefondat și urmează a fi respins ca atare.

Având în vedere și cererea de cheltuieli de judecată, pe care Curtea apreciind le fixează la suma de lei 3.000 (trei mii).

Pentru aceste motive, redactate de d-l Consilier N. Jak Constantinescu, Curtea, respinge...

(ss) N. Jak Constantinescu, N. N. Ioanid, P. Teodorescu.
Prim-Grefier, (ss) Ștefănescu.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. IV-a

Audiența dela 24 Februarie 1927

Președinția d-lui GR. PHEROKYDE. Președinte
Deciziunea Comercială No. 27

Gaj comercial. Acțiuni nominative. Depunerea lor în gaj de un terț posesor cu procură în alb. Lipsa formalității transferului. Nulitatea gajului. Falimentul deponentului debitor. Dreptul sindicului falimentului de a cere nulitatea gajului, Art. 478, 479 și 171 cod. com.

Gajul acțiunilor nominative, constituit fără formalitatea transferului, este neregulat, și judecătorul sindic al falimentului deponentului debitor poate să ceară anularea lui.

S'a ascultat din partea apelantului d-l avocat Șt. Constantinescu și din partea intimatului d-l avocat Berlescu.

Curtea,

Asupra apelului declarat de judecătorul sindic al falimentului I. Alschek în contra sentinței comerciale No. 1631-926 pronunțată

de tribunalul Hfov S. II comerț. prin care i s'a respins opozițiunea făcută în contra ordonanței prezidențiale No. 11575-926 a celui Tribunal de scoaterea în vânzare a gajului constituit de I. Alschek la B-ca Gh. M. Eftimiu et Comp.

Având în vedere că prin opozițiunea sa, așa cum s'a desvoltat și precizat prin concluziunile puse în instanță, judecătorul sindic a cerut anularea gajului constituit asupra unor acțiuni nominative în favoarea băncii Eftimiu, de către bancherul I. Alschek, aflat azi în stare de faliment, pentru lipsa formalității transferului, cerută de lege;

Având în vedere că contractul de gaj este o creațiune a codului civil, isvorită din necesitatea înlesnirii creditului, prin distragerea provizorie, din patrimoniul debitorului, a unui bun mobil dat în posesiunea unui creditor și care bun să servească în prim loc, la asigurarea efectivă a plății creanței acestuia.

Având în vedere că prin dispozițiunile cari reglementează în amănunt modul prin care predarea posesiunii lucrului are să se facă, legea a subînțeles, că precum posesiunea utilă a lucrului corporal se obține prin tradiție și a lucrului incorporeal se face prin transfer de creanță notificat, prin aceleași forme se face, în mod necesar și predarea lucrului gajat, pentru a da creditorului o valoare asigurătoare efectivă.

Având în vedere că gajul comercial încheiat în condițiunile prevăzute de principiul art. 478 c. com. nu are regule derogatorii dela acelea ale codului civil, decât numai în funcțiune de proba contractului, reglementate de art. 46 și 478 al. 2, precum și de diversitatea valorilor ce pot fi date în gaj.

Având în vedere că din ansamblul dispozițiilor derogatorii cuprinse în art. 478 și urm. c. com. rezultă același principiu că și în comercial, ca și în civil, constituirea gajului asupra unui drept se face cu aceleași forme, care reglementează transferarea celui drept, — legea comercială înțelegând să precizeze în amănunte aceste reguli, pentru înlesnirea diverselor operațiuni, cari în sistemul preconizat de art. 1687 cod. civil ar fi fost împiedecate sau îngreuiate;

Având în vedere că în acest scop, legiuitorul prin art. 479 a grupat diversele valori ce pot fi gajate în: a) cambii și titluri la ordin, b) drepturi incorporale ce nu pot fi transmise prin gir, c) creanțe de drept comun și d) acțiuni nominative, stabilind că acele valori, cari nu au regule de circulație proprii se depun în gaj numai prin mijlocul ceziunii.

Având în vedere că aceste norme au fost admise de legea comercială, pentru a-i da creditorului gagist puțința ca să obțină prin deținerea de scurtă durată a înscrisurilor date și posesiunea juridică a valorilor cuprinzătoare în el, în așa fel ca aceste valori să nu dispară sau să se micșoreze prin faptul mobilizării lor în mâinile creditorului, pe care nu o poate dobândi numai tradiția titlului, ci și prin ceziunea acțiunilor isvorând din acel titlu și cari acțiuni aparținând debitorului nu au fost transferate în mod provizoriu creditorului, pentru a-i da o asigurare efectivă a creanței sale.

Având în vedere că potrivit acestor reguli, gajul cambiei nu se poate face decât prin girul de garanție, care înlesnește creditorului conservarea acțiunilor ce derivă din ea, autorizându-l așa precum o arată art. 280 să ceară plata, să o iprotesteze, etc. — înțelegând prin dispoz. art. 479 al. 1 că un gaj asupra cambiei, constituit prin alt mijloc decât al girului dat conform art. 280, nu conferă creditorului gagist, din faptul deținerii materiale, nici un drept și aduce prin aceasta atât creditorului gagist, cât și debitorului, o pagubă rezultând din pierderea acțiunilor ce derivă din cambie și cari constituiau valoarea ce au avut în vedere ambele părți;

Având în vedere că prin cuvintele „gajul cambiei poate fi constituit, etc.”, nu se poate înțelege că legiuitorul ar fi admis și altă formalitate decât aceea a girului de garanție, deoarece din toată economia regimului cambiar ar rezultă că drepturile ce derivă din cambie se nasc și se conservă numai prin respectarea dispozițiilor speciale acestui contract, așa că disp. referitoare la gaj au trebuit să fie puse în concordanță cu regulile corespunzătoare la circulațiunea cambiei.

Că prin urmare, din termenii întrebunțați de art. 479 al. 1 rezultă că legiuitorul a permis constituirea valabilă și folositoare a gajului asupra cambii numai în forma girului de garanție și nu a putut înțelege să autorize pe creditorul gagist să conserve drepturile rezultând din schimb în altfel, adică numai prin simpla deținere materială a acestui titlu.

Având în vedere că legiuitorul întrebunțând și la constituirea gajului asupra acțiunilor nominative aceiași termenii dela cambie: „poate fi”, argumentul de text din care s'ar deduce, că formalitatea transferului prevăzută de acel articol este facultativă, — este lipsit de prestigiu, din cauză că la schimb aceleași expresiuni „poate fi” nu au putut duce la concluzia girului facultativ.

Având în vedere că, în prim loc, nu există nici un motiv, care să determine pe legiuitor să deroge dela principiul consacrat al echivalenței formelor de transferare cu acele ale constituirii în gaj, principiu pe care l'a respectat până aici, întrucât era conform cu regula că atât cumpărătorul unei creanțe cât și creditorul gagist, nu sunt sesizați cu valoarea utilă corespunzătoare în ea, numai prin tradițiunea materială a înscrisului, ci prin cesiunea acțiunilor corespunzătoare, cari la valorile cunoscute sub numele de acțiuni nominative se face prin transferul reglementat de art. 171 alin. 2 cod. com., sau corespunzătorul său dela gaj, art. 479 alin. 3.

Că, dimpotrivă, nimic nu se opune de a conchide, în conformitate cu argumentele de mai sus, că prin cuvintele: „gajul poate fi constituit”, legea a înțeles să permită gajarea acestor acțiuni, cari în lipsa unei dispozițiuni exprese, ar fi putut fi refuzate, în practică nerecunoscându-li-se validitatea lor, fără îndeplinirea formelor greoaie prevăzute la codul civil:

Având în vedere, că dacă din interpretarea acelor cuvinte s'ar deduce intențiunea legii, de a înlesni creditorului încă un mijloc pentru constituirea gajului, aceasta ar însemna că pe lângă formalitatea cea mai ușoară a întocmirii unui act scris, a permis facultatea transferului, pe care creditorul gagist o va ignora totuși, ca una ce constituie pentru el o povară, iar nu o facultate, căci nu-l dispensează de formalitatea substanțială a redactării actului scris cerut de art. 478 alin. 2, ori aceasta însemnează discreditarea legii, prin ea însăși, ca una ce conține dispozițiuni lipsite de orice interes practic:

Având în vedere că transferul cerut de lege ca o formalitate substanțială, reprezentând posesiunea juridică a acțiunii nominative, nu poate fi justificat numai ca o facultate creată pentru creditorul gagist, de a se înarma în contra debitorului de rea credință, care ar obține liberarea din partea societății emitențe, a unor duplicate, pretextând pierderea originalelor:

Considerând că această ipoteză este atât de rară, încât nu poate fi scoasă, în mod serios, că a format preocuparea exclusivă a legii, care a impus transferul, căci aceasta ar însemna că și deși conformă principiilor generale, formalitatea transferului ar fi fost cerută, pentru salvagardarea ipotezelor absurde, iar nu pentru practica de toate zilele, pe care ar fi înlesnit-o și asigurată-o în interesul general.

Având în vedere, că interesul general este alcătuit în prim loc în interesul societății emitențe, care are dreptul necontestat, de a cere, să cunoască situațiunea juridică a acțiunilor și a deținătorilor lor, prin mijlocul mențiunei făcută în registrele sale, și aceasta ca o satisfacțiune legitimă adusă voinței ei creatoare, de a se constitui numai prin acțiuni nominative.

Că în al doilea loc, necesitatea transferului înscris în registre este în interesul debitorului gagist care poate să înstrăineze acțiunile, păgubind în mod iremediabil, câte odată pe debitor, care nu poate avea altă garanție a inalienabilității gajului decât dubla mențiune, în registre și pe acțiunea nominativă.

Având în vedere că mai presus de interesul debitorului, există interes pentru creditorul gagist de a face transfer pentru a-l sesiza, prin acest singur mijloc juridic, cu exercițiul drepturilor ce derivă pentru el din faptul temporal al posesiunii, căci deținerea materială a acțiunii nominative fără transfer, nu l'ar putea autoriza, nici să înceaseze eventualele dividende, nici să

facă în interesul conservării valorilor cuprinse în acțiuni, actele de conservare, de administrare și control, pe care le consacră legea în interesul acționarilor, și cari drepturi sunt trecute în patrimoniul creditorului gagist cu acelaș caracter temporal ca și posesiunea însăși;

Că în fine această necesitate a transferului este cerută și în interesul asigurării unei circulațiuni oneste a acțiunilor nominative, prin aceea, că înscrierea în registrele societății atrăgând cu sine mențiunea făcută pe însăși aceste acțiuni, orice achizițor al unei acțiuni cu mențiunea gajului, este prin acest fapt deșteptat asupra situațiunii juridice și ferit prin aceasta de orice surprindere.

Că prin urmare, din această împătrită necesitate rezultă, că dispozițiunile art. 479 al. 3 conforme cu principiile generale ale gajului sunt conforme și cu exigențele morale, cari la un loc alcătuiesc baza comerțului normal.

Având în vedere că ușurința tranzacțiunilor comerciale în genere, nu este stingherită, la gaj, de necesitatea transferului, de oarece un atare contract, odată încheiat, creditorul are latitudinea până la scadență să facă el singur formalitatea transferului, autorizat la aceasta prin actul de gaj.

Că, pentru cazul constituirii unui gaj pe termen scurt, care nu ar da creditorului timpul necesar de a face transferul, trebuie să se constate, că dacă prin imposibil s'ar ivi cazul o asemenea operațiune iese din cadrul normal al activității comerciale și constituie pentru un atare debitor mărturisirea unei sale financiare și preludiul insolvenței, ori creditorul gagist deșteptat astfel, profită cu intensitate de această situațiune, înțelegând să ia în mod implicit, asupra'si, riscul unei operațiuni neregulate.

Considerând că dacă necesitatea circulațiunii valorilor cuprinse în acțiunile nominative, n'a putut fi împiedecată de regula transferului prevăzută de art. 170 c. com., totuși respectarea acestor dispozițiuni de lege a fost asigurată prin procura dată în alb, care în practică asigură pe orice detentor al acțiunii, că va putea nestingherit face operațiunea transferului, putându-se desemna, prin complectarea procurei, drept cesionar al acționarului înscris.

Considerând că dacă, pentru a înlesni circulațiunea valorilor prin bursă, practica a putut amâna, iar nu înlătura, îndeplinirea formalităților transferului, asigurând-o totuși prin procura în alb, constituirea în gaj, nefiind o operațiune de bursă, această formalitate necesară a transferului, nu poate fi înlăturată, așa că nici argumentul de analogie al circulațiunii, nu justifică neregularitatea.

Că prin urmare, gajul constituit de bancherul I. Alsceck în favoarea băncii Eftimiu, asupra acțiunilor nominative, fără formalitatea transferului, este un gaj neregulat și autoriză pe judecătorul sindic, în numele debitorului să ceară anularea lui.

Că, chiar în cazul când s'ar susține că debitorul nu ar putea cere anularea unui gaj neregulat, formalitatea nefiind cerută ad solemnitatem, este de observat că gajul fiind constituit numai printr act scris, — tradițiunea materială a acțiunilor nominative nu a putut echivala cu posesiunea cerută de art. 480 al. 2 c. com. și care se dobândește numai prin transfer, urmează deci că gajul constituit fără predarea lucrului în posesiunea creditorului, nu-i dă acestuia privilegiul art. 480 al. 1 și ca atare acțiunile de mai sus formând gajul general al creditorilor, aceștia sunt reprezentați prin sindic, pentru a cere readucerea acțiunilor la masa falimentului.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier G. Solomon, Curtea admite apelul.

(ss) Gr. Pherekyde, I. G. Solomon, N. Hariton.

Grefier (ss) A. Mihăescu

NOTA. — Cele trei decisiuni ale Curților de apel București, s. I, III și IV rezolvă în mod diferit chestiunea: *dacă gajul constituit asupra unor acțiuni nominative, fără formalitatea transferului, este un gaj neregulat și, în caz de faliment, dacă judecătorul-sin-*

dic poate, în numele debitorului, să ceară anularea lui?

Câteși trele deciziunile sunt motivate cu un lux de argumente. Teza susținută și motivată însă de d-l consilier Solmon, pare a fi cea care credem că va reuși a fi confirmată și de Inalta Curte de Casație.

ISCOD.

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIA III C. C.

Audiența dela 18 Aprilie 1927

Președinția d lui I. CERNĂȚEANU, Președinte
Vintilă Panku cu Soc. p. îmbunătățirea rasei cailor (S. N. I. C.)
Ordonanța Prezidențială No. 10876

Ordonanță prezidențială. Interzicerea intrării unei persoane în hipodromul Floreasca și Băneasa. Cerere de a fi obligată întreprinderea să permită accesul interzis. Art. 66 bis pr. civ.

1) Cererea unei persoane de a fi obligată întreprinderea unui câmp de curse să-i permită accesul, interzis, pe hipodrom, nu poate fi soluționată pe calea refererului, pentru că, pe de o parte o asemenea cerere pune în discuție însăși existența contractului de adesiune, ce se formează în asemenea ocazii, discuție de natură să prejudice și să tranșeze însăși fondul dreptului, ceea ce nu este permis, pe calea refererului; iar pe de altă parte, pentru că, chiar dacă existența contractului de adesiune n'ar fi contestată, fiind vorba de obligație de a face, Justiția nu se poate substitui voinței părților, ordonând încheierea unui contract la care una din părți refuză de a aderă. În fine, ordonanța prezidențială ce s'ar obține în asemenea caz ar fi și ineficace de oarece ea n'ar putea să se execute de cât pentru o singură zi, urmând ca pentru zilele următoare de refuz să se facă noi cereri de referer, ceea ce ar fi imposibil de realizat în fapt.

2) Chiar dacă asemenea cereri ar fi admisibile în principiu, în speță cererea este nefundată de oarece se constată că contractul de adesiune nu s'a mai putut încheia între reclamant și societatea pârâtă, din ziua publicării excluderii sale la intrare și în Buletinul Oficial al alergărilor, căci din acea zi oferta societății față de reclamant a fost afectată de o restricție sau rezervă expresă, făcută pe baza regulamentului de alergări, la care orice persoană e presupusă că a aderat din momentul intrării sau exprimării dorinței de a intra pe hipodrom; — iar pe de altă parte interzicerea accesului emană dela o jurisdicție specială, comitetul alergărilor, care conform regulamentului, ia hotărâri ce nu pot fi cenzurate de instanțele de drept comun.

S-au ascultat d-nii avocați Gr. Conduratu din partea reclamantului și Em. Otulescu din partea Societății pârâte.

Noi Președintele Tribunalului Ilfov s. III c. c.

Având în vedere cererea făcută cu petiția înreg. la Nr. 10074-927, prin care reclamantul Vintilă Panku, cere ca pe cale de ordonanță prezidențială, conform art. 66 bis. pr. civ., să fie obligată Societatea, pentru îmbunătățirea rasei cailor S. N. I. C., în schimbul biletului ce va plăti să-i permită accesul pe hipodromul Floreasca pe care i l'a interzis atât la antrenament cât și în zilele de curse.

Având în vedere susținerile orale și scrise ale părților cum și actele din dosar din cari în fapt se constată următoarele:

Reclamantul Vintilă Panku, prin decizia Comitetului alergărilor câmpului de curse „Floreasca”, publicată spre încunștințare în Buletinul Oficial al alergărilor a fost exclus și i s'a interzis accesul pe câmpul de curse „Floreasca” pe timp ne-

limitat, pentru că a publicat în Gazeta „Băneasa-Floreasca” proprietatea d-sale, în toamna anului 1926, și mai ales în numerele cu data de 26 și 28 Octombrie 1926 — aflate la dosar — articole socotite de acel juriu ca injurioase și calomnioase la adresa societății S. N. I. C. și a comisariilor ei, cum și pentru că, tot prin acel publicații, a denaturat și inventat declarații din partea d-lui Costandache și a antrenorilor Pinca și Planer. Mai apoi reclamantul a fost exclus și de pe câmpul de curse Băneasa.

Considerând că reclamantul își motivează cererea sa, atât pe baza contractului de adesiune ce există între d-sa și Societatea pârâtă, cât și pe baza libertății presei. Astfel d-sa pretinde ca întrucât Societatea pârâtă, prin diferite publicații, anunță publicului zilele când au loc cursele, oferind acestuia intrarea în schimbul costului biletului de intrare, cost ce se găsește afișat la intrare, și d-sa acceptând această ofertă s'a născut între ei un contract numit de adesiune pe care Societatea nu-l poate revoca nemotivat sau rău motivat, fără a nu viola existența contractului de adesiune. Tot astfel reclamantul pretinde că prin adesiunea luată de Societatea pârâtă se vizează calitatea d-sale de director al revistei ce întemeiasse — „Băneasa-Floreasca” — și se violează principiul înscris în Constituție în ce privește libertatea presei.

Că apariția revistei este condiționată de prezența reclamantului pe câmpul de curse.

Că acestea fiind faptele urmează a se vedea mai întâi, dacă cererea reclamantului se poate satisface pe baza art. 66 bis pr. civ., chestiunea fiind ridicată de Societatea pârâtă în prealabil.

În adevăr, reclamantul pentru a-și motiva pretenția cere să se stabilească pe această cale că există contract de adesiune și să se oblige Societatea pârâtă la executarea lui; Or în speță tocmai existența contractului se contestă de Societatea pârâtă. A judeca această contestație și a stabili în prealabil că există contract între părți ar însemna a prejudica și tranșa însuși fondul dreptului ceea ce nu este permis pe calea refererului.

Că chiar dacă reclamantul ar avea stabilit nediscutat contractul său de adesiune încă pe această cale n'ar putea să-și stabilească dreptul său, pe de o parte pentru că, fiind vorba de o obligațiune d'a face, conform art. 1075 c. c. Justiția nu se poate substitui voinței părților ordonând încheierea unui contract, la care una din părți refuză d'a adera, iar pe de altă parte ordonanța ce ar obține n'ar putea s'o execute de cât într'o singură zi, urmând ca pentru zilele următoare de refuz să facă noi cereri de referer, ceea ce ar fi imposibil de realizat în fapt.

Că în ce privește libertatea presei, această discuțiune nu are ce căuta în speță, de oarece deciziunea luată de Societate nu aduce nici o atingere și nu se referă la revista reclamantului ce este liber s'o scoată.

Că dar cererea este inadmisibilă

Dar să presupunem conform dorinței părților că prezența cerere ar putea suferi și discuțiuni de fond.

Reclamantul, după cum s'a arătat mai sus, invoacă în susținerea pretențiilor sale existența unui contract de adesiune.

În speță pentru existența acestui contract este nevoie de o manifestare reciprocă de voință adică că în fiecare zi de curse să existe ofertă din partea Societății și acceptare din partea publicului; Or dela data de 1 Noiembrie 1926, de când excluderea a fost publicată la intrare și în Buletinul oficial al alergărilor, reciprocitatea de voință ne mai existând, într'u cât societatea nu mai oferă reclamantului intrarea pe câmpul de curse, de sigur că nu mai poate avea loc contractul de adesiune.

În adevăr, Societatea pârâtă fiind o Societate anonimă, deci comercială, pe baza principiului libertății comerțului, ea este în drept d'a contracta cu cine voeste, într'u cât nici o considerațiune de ordine publică nu-i impune vr-o restricțiune, cum ar

fi cazul când comerțul ar funcționa pe baza unui privilegiu or monopol local acordat or garantat de Stat sau de comună.

Că în ce privește manifestarea de voință a patronului ofertant s'a decis că ea este acompaniată, după cazuri, de anumite rezerve tacite, acelea ce sunt virtual subînțelese pentru bunul mers al serviciului sau întreprinderii. Astfel, antreprenorul de transporturi înțelege să nu primească oameni beți, căci ar putea cauza vr'un accident, hotelierul nu înțelege a primi de cât persoanele cu ținută convenabilă, după felul hotelului; tot astfel pentru un antreprenor de spectacole, mai ales când e vorba d'o serată de gală, etc... O societate de încurajare a rasei cailor poate refuza o licență unui Jocheu, un director de teatru poate refuza accesul unei persoane care în ajun a cauzat scandal, un antreprenor de Casino, tot pentru motive ca cele de mai sus.

Că dar dacă pe baza rezervelor tacite dreptul de refuz nu este contestat, cerându-se numai să se arate un motiv plauzibil, prin a fortiori, trebuie să admitem acest drept de refuz și pe baza rezervelor exprese.

Că pentru buna rânduială a curselor și pentru motivele arătate în decizia publicată atât la intrare cât și în buletinul oficial al alergărilor din 1 Noembrie 1926, pe baza art. 48 și 57 din regulamentul de alergări, la care orice persoană e presupusă că a aderat din momentul intrării sau exprimării dorinței d'a intra pe hipodrom, Comisarii și Comitetul alergărilor — Floreasca — în mod expres opresc intrarea reclamantului pe acel hipodrom.

În adevăr, art. 57 din regulament, dă drept comisarilor de a exclude până la 3 luni, de pe hipodrom, sau de a împedece să intre pe hipodrom, pe orice persoană care prin fapte, prin vorbe, prin provocațiuni, prin stare de ebrietate, sau alt cumva turbură buna rânduială sau atâta la turburarea bunei rânduieli; art. 48 pentru aceleași motive dă dreptul Comitetului de alegere d'a întinde măsura de excludere și pe un timp nelimitat.

Or acel comitet socotind publicațiunile reclamantului în revista sa ca provocațiuni și atâfări la turburarea bunei rânduieli de pe hipodrom, a luat măsura de care se plânge reclamantul și care intră în prevederile regulamentului.

Că dar cererea reclamantului este și nefondată.

Dar această cerere mai este încă inadmisibilă și pentru motivul că măsura luată de acel comitet, nu mai poate fi astăzi discutată în fața instanțelor de drept comun de oarece după regulamentul alergărilor, la care reclamantul a aderat după cum s'a arătat mai sus, comitetul alergărilor, el însuși este o jurisdicție, specială, însă și care nu dă drept de recurs la o altă jurisdicție.

Tot astfel prin analogie și cu membrii diferitelor cluburi sau reuniuni, cari n'au dreptul d'a mai recurge la alte instanțe în contra excluderii pronunțată de jurisdicția specială prevăzută de regulamentul celui club sau reuniuni.

Că pentru toate aceste considerațiuni cererea reclamantului este și inadmisibilă și nefondată și urmează deci a fi respinsă.

Pentru aceste motive, respinge cererea, etc.

Președinte (ss) *Ion Cernăteanu*.

Grefier (ss) *N. Popescu*

NOTA. — Ordonanța prezidențială pe care o publicăm ne înfățișează o speță foarte interesantă, în materie de referé, atât prin nouitatea ei, cât și prin chestiunile de drept pe cari le-a pus în discuție.

Legământul juridic în conflict intră în domeniul policitației.

Concursul de voințe care constituie consimțământul e în mod obicinuit provocat de oferte, fie din partea creditorului, fie din partea debitorului. Aceste oferte, chiar atunci când emană dela debitor, nu fac să se nască prin ele însăși nici un legământ obligatoriu. Trebuie, în toate cazurile, ca ele să fi fost acceptate de cealaltă parte contractantă. Oferta astfel făcută în vedere de a da naștere unui contract ia numele de poli-

citație. (*Laurent*, XV, nr. 469; *Baudry și Barde*, Oblig., I, nr. 29; *Carpentier*, Rép. vo. oblig. nr. 16).

De oarece simpla policitație e lipsită, în starea actuală a dreptului, de orice forță obligatorie, rezultă că ea poate fi întotdeauna retrasă, câtă vreme n'a fost acceptată. Ea ar putea fi de îndată retrasă, chiar atunci când ar părea rațional să se lase aceluia căruia i-a fost făcută un timp material pentru a lua o hotărâre. De altă parte, ea poate fi retrasă în mod tacit, adică retragerea poate să rezulte din împrejurări. (*Valéry*, Des contrats par corresp., nr. 227; *Baudry și Barde*, Oblig., I, nr. 31; *Carpentier*, Rép. vo. Oblig. nr. 31).

Cel care revoacă policitația nu e cătuși de puțin ținut să arate motivele cari l'au determinat la această. Simpla lui declarație că și retrage oferta e în toate cazurile eficace, căci principiul fundamental al materiei este că nu e legat. (*Demolombe*, XXIV, nr. 63; *Laurent*, XV, nr. 476; *Baudry și Barde*, loc. cit.; *Carpentier*, Rép. vo. Oblig., nr. 34).

În ce privește obligația născută din policitație, ea trebuie să fie rezultatul unui neîndoelnic și absolut acord de voințe. Cu alte cuvinte perfecta concordanță dintre voințe trebuie să existe nu numai în ce privește natura contractului ce trebuie încheiat, persoanele ce figurează în el, lucrul ce va forma obiectul lui, dar încă în ce privește diferitele modalități cari au să afecteze convenția. Astfel, nu va fi consimțământ dacă stipulantul a voit ca obligația să fie pură și simplă și dacă promițătorul din potrivă a avut voința de a o supune unui termen sau unei condițiuni. (*Aubry et Rau*, IV, par. 343, pag. 291 și 292; *Demolombe*, XXIV, nr. 46 și urm.; *Laurent*, XV, nr. 471; *Baudry et Barde*, loc. cit. nr. 41; *Carpentier*, Rép., loc. cit., nr. 49).

Consimțământul poate fi însă expres sau tacit. Și e tacit când e revelat de oarecari fapte ce ar fi inexplicabile de n'ar fi fost dat. Ori cum, când e vorba de consimțământ tacit, în caz de îndoială asupra realității consimțământului, îndoiala se interpretează în contra formării contractului. (*Carpentier*, Rép. loc. cit. nr. 55, 56, 59 și aut. acolo citate).

Pentru ca policitația să aibă loc nu e nevoie ca oferta să se adreseze unei persoane determinate. Ea poate fi valabil adresată și publicului în general; deci și unor persoane nedeterminate, și când una dintre acele persoane acceptă oferta astfel făcută, în mod general, contractul se formează și autorul ofertei e legat față de acela care o primește. (*Contract de adesiune*).

Din acest principiu rezultă că comercianții cari aduc la cunoștința publicului condițiile comerțului lor prin circulări, prospecte sau afișe, etc., sunt față de public, într'o stare de ofertă permanentă. Ca urmare, cererea ce li se face, în condițiile pe cari ei le-au indicat publicamente, constituie o acceptare a ofertei lor, și formează un legământ juridic de îndată ce ajunge la cunoștința lor. (*Laurent*, XV, nr. 474; *Baudry et Barde*, oblig., I, nr. 30; *Carpentier*, Rép., vo. oblig., nr. 23).

Regula după care oferta, astfel făcută publicului în general, poate să se transforme în obligație de îndată ce e acceptată de o persoană făcând parte din colectivitatea căreia i s'a adresat, nu este totuși o regulă absolută.

Jurisprudența franceză, bizuindu-se pe principiul libertății comerțului, principiu consacrat în Franța prin legea din 2-17 Martie 1871, recunoaște negustorilor

dreptul de a interzice unor terți accesul prăvăliei lor și de a refuza să le vândă mărfurile comerțului lor; cu alte cuvinte industriașul sau negustorul are dreptul de a intra sau nu în relațiuni de afaceri cu persoanele ce-i plac; dacă nu-i convine să trateze cu o anumită persoană, o poate face fără să fie obligat să arate motivele refuzului său. (*Carpentier*, Rép. tom. XXVI, vo. Lib. du commerce et de l'ind., nr. 9 și urm.; *Trib. com. Nice*, 2 Jan. 1893, S. et P. 93, II, 193, nota Labbé; *Trib. Sena*, 23 Martie 1892, S. et P. 92, II, 189; *Trib. Nice*, 7 Apr. 1892, *ibid.*, etc.).

Aceiași regulă e aplicabilă proprietarului unui stabiliment deschis publicului, de pildă directorului unui casino, căruia i se recunoaște dreptul de a nu îngădui accesul decât persoanelor pe cari îi convine să le primească, controlul său în această privință fiind suveran și neputând fi subordonat aprecierii tribunalelor. (*Trib. Nice*, 2 Jan. 1893, precitat; *Trib. Saint-Gaudens*, 24 Aug. 1881, S. 81, II, 220; *Trib. Pont-l'Évêque*, 23 Iulie 1878, S. 79, II, 188, D. 80, III, 22, etc.).

Conform acestei jurisprudențe numai considerațiuni de ordine publică pot determina restricțiuni la această normă. De exemplu, când comerciantul sau industriașul se bucură de un monopol de drept sau chiar de fapt, și atunci când e vorba, fie de un comerț având de obiect lucruri de primă necesitate, fie de un stabiliment de ape minerale sau termale.

S'a judecat astfel că un casino municipal, a cărui concesiune a fost acordată de un oraș, pentru un timp determinat, unui particular, în condiții cari dau concesiunii un caracter de interes general și constituiau în profitul concesionarului un adevărat monopol, nu poate fi complet asimilat cu o cafenea, cu un restaurant sau cu sală particulară de bal; că prin urmare administrația casinoului n'ar putea refuza accesul unei persoane care se prezintă cu un bilet de intrare procurat la ghișeu, al cărui preț l'a plătit, dacă acest refuz nu e justificat de motive plauzibile, cum ar fi, de pildă, menținerea ordinii în stabiliment. (*Aix*, 16 Iulie 1894, S. et P. 95, II, 207; *Cas. fr.*, 19 Febr. 1896, S. et P. 96, I, 144; *Trib. com. Nice*, 2 Jan. 1893, S. et P. 93, II, 193 cu nota Labbé).

În fine o altă restricție pe care această jurisprudență o aduce principiului libertății comerțului, ce stă la baza ei, poate să rezulte din aceea că industriașul sau negustorul s'a angajat de mai înainte prin anunțuri sau prin prospecte să trateze cu ori cine ar îndeplini condițiile indicate de el. S'a judecat astfel că, întreprinzătorii de spectacole și aceia cari oferă publicului intrarea unui stabiliment industrial, în schimbul unui preț determinat, acceptă de mai înainte pe toate persoanele cari îndeplinesc condițiile fixate; și că oferta, către public a intrării în sală, în schimbul unei sume de bani are caracterul unei polițitații, care devine perfectă din moment ce biletul dând acces în stabiliment a fost luat și plătit la casă. (*Trib. Paix, Paris* (IX-e arrond) 13 Jan. 1893, S. et P. 93, II, 193).

Nu putem aproba această jurisprudență, care face distincții cu nimic justificate, răstoarnă toate regulile ce cărmuiesc materia polițitației și e de natură să creeze situațiuni cu totul nedrepte, inechitabile și jignitoare, întronând capriciul și bunul plac. (Vezi în acest sens: (*Demogue*, *Revue trimestrielle de droit civil*, 1926, pag. 1045 și jurisprudența acolo citată; v. încă: *Demogue*, *Obligations*, nr. 623). Sistemul de altfel, la noi ar fi lipsit de baza pe care i-o dă în Franța, legea din 2-17 Martie 1871.

Ori cum, un lucru e necontestabil în materie de

polițitație. Autorul ofertei poate să precizeze în înștiințarea sa că nu înțelege să trateze decât cu anumite persoane pe placul său sau cari îi convin, căci o asemenea condiționare e în perfectă armonie cu libertatea convențiilor.

În lipsă de indicații precise conținute în această privință în înștiințare (*rezerve exprese*), această restricție la generalitatea ofertei poate fi considerată ca rezultând din natura contractului (*rezerve tacite*). (*Baudry et Barde*, loc. cit., nr. 30, pag. 30 text și nota 2; *Valéry*, des contrats par corresp., nr. 230; *Carpentier*, loc. cit., nr. 27, etc.).

Iată ce spune asupra acestei chestiuni *Demogue* (II, nr. 620): „Oferta poate fi însoțită de *rezerve tacite*. Acestea sunt numai acelea ce se înțeleg dela sine, date fiind condițiile generale în care se găsește ofertantul.

„Astfel, întreprinzătorul de transporturi înțelege să nu primească oameni beți cari ar putea prilejui un accident; hotelierul nu înțelege să primească decât oameni având o ținută convenabilă, dată fiind situația hotelului său; la fel întreprinzătorul de spectacole, mai ales dacă e vorba de o serată de gală, etc.

„O societate de încurajare poate refuza o licență unui jocheu, căci suat chestiuni de apreciere profesională cari se pun înainte de admiterea lui.

„Cari sunt rezervele tacite pe cari judecătorul le va admite? Conform principiului pus mai sus (nr. 617) sunt numai cele necesare pentru binele serviciului. Astfel directorul unui teatru nu poate refuza intrarea unui concurent care vine pentru a aprecia artiștii și a-i angaja dacă îi convin. Această interdicție nu-i necesită de bunul mers al serviciului, ci de un interes de concurență. Din potrivă, el va putea refuza pe o persoană, care, în ajun, a provocat scandal”.

Exemplele s'ar putea multiplica la infinit. Birjarul care staționează pe stradă, în așteptarea unui mușteriu, și care fără îndoială, în această situație, se află într-o continuă polițitație, poate totuși să refuze accesul trăsorei sale unui trecător beat sau atins de o boală contagioasă, pentru că în oferta sa de transport e cuprinsă rezerva tacită sau expresă, impusă de chiar regulamentele polițienesti, care nu-i îngăduie să transporte călători ce s'ar găsi într-o asemenea stare, spre bunul mers al serviciului pe care-l face, și în interesul general.

Aceste principii odată stabilite, trecând la examenul speței, constatăm că între societatea pentru îmbunătățirea rasei cailor și public există o continuă polițitație în zilele de curse, polițitație care poate da naștere unui contract de adesiune. Această polițitație însă poate foarte bine să fie restrânsă și condiționată, în așa fel încât contractul de adesiune să nu se poată încheia cu anumite persoane. Restrângerea sau condiționarea polițitației, care poate să fie expresă sau tacită, n'ar deveni inoperantă decât atunci când ar interveni considerațiuni de ordine publică, ceace nu a fost și nu este în cazul de față. Or societatea, prin regulamentul ei interior, care face parte integrantă din oferta pe care o adresează publicului amator de curse și care deci e presupus că cunoaște dispozițiile aceluia regulament, și-a rezervat dreptul de a interzice accesul hipodromului, pe timp mărginit sau nedeterminat, acelor persoane cari în diferite chipuri turbură buna rânduială sau ațăță în acest scop. Ca urmare, prin aplicarea prevederilor regulamentului, comitetul alergărilor a interzis reclamantului accesul pe hipodromurile Floreasca și Băneasa, interdicție care a fost la timp afișată și deci adusă la cunoștința acestuia.

Intrebare: din clipa acelei afişări, mai era policitantă societatea față de reclamant? Fără îndoială că nu, și neexistând ofertă, acceptarea reclamantului de a intra pe hipodrom, prin cumpărarea biletului, sau prin manifestarea voinței de a cumpăra acel bilet, nu putea da naștere unei contract de adesiune. Voința reclamantului, neîntâlnindu-se cu aceea a societății pentru a stabili acordul, în lipsă de polițitație față de el, orice idee de contract era exclusă, iar justiția nu se putea substitui voinței Societății, pentru a emite ea oferta pe care acea societate i-o refuză reclamantului.

Deci, bine tribunalul a judecat. Soluția pe care a dat-o, din acest punct de vedere, e la adăpostul oricărei critici, și are încă în avantajul ei o motivare strălucită, care merită toate elogiile.

Nu putem însă admite modul de a vedea al tribunalului în cece privește competența. Tribunalul își tăgăduiește în principiu dreptul de a statua asupra unor asemenea conflicte, sub cuvânt că ar fi obligat să cerceteze existența sau inexistența contractului de adesiune și deci să judece fondul.

Amintim judicioasa jurisprudență pe care a stabilit-o Înalta Curte de Casație, referitor la chestiune.

„Dacă fondul dreptului nu poate fi soluționat cu caracter de lucru judecat pe această cale, un examen sumar al afacerii este autorizat de lege și indispensabil chiar, atât din punct de vedere al justificării competenței acestei instanțe excepționale de a lua o măsură provizorie, cât și pentru ca judecata să poată aprecia, din punctul de vedere al măsurii ce i se cere, *care din părțile litigante are în favoarea sa aparențele unei situațiuni juridice legale și justifică un interes legitim*, pentru ca să i se poată incuviința o măsură provizorie, până la rezolvarea pe calea dreptului comun a însăși fondul pretențiilor în litigiu.

„Prin urmare tribunalul, ca instanță de apel, violează art. 66 bis pr. civ. când refuză să examineze în mod sumar validitatea contractului de locațiune de serviciu și de închiriere de care se prevalează intimatul spre a se opune la evacuare, etc. (Cas. I, dec. nr. 701 din 29 Decembrie 1920; Jurispr. Română nr. 11.921, speța 124).

Dacă nu s-ar proceda astfel, când s-ar mai putea recurge la calea référé-ului, căci aproape nu există speță în care un drept să nu fie tăgăduit, și în care să nu se poată forțamente în discuție validitatea sau nevaliditatea unui act, de care cel puțin una din părți se prevalează.

Tribunalul putea dar foarte bine, cum de altfel a și făcut-o, în limitele competenței sale, să examineze, care din părți avea în favoarea sa aparențele unei situațiuni legale, și deci să examineze existența sau inexistența pretinsului contract de adesiune, ce servea de temelie cererii de référé.

În Franța instanțele speciale chemate să soluționeze chestiuni similare și-au recunoscut această competență.

Iată ce găsim în *Mérignhac (Ordonnances sur Requête et des Référés*, Tom. II, nr. 5151:

„Când directorul unui teatru, unui casino sau unui alt stabiliment public, refuză intrarea unei persoane în mod regulat înzestrată cu biletul său, acea persoană are dreptul de a chema pe director în référé, dacă, de altfel, refuzul nu e motivat decât de diferențe personale. Asupra acestui punct, președintele tribunalului Pau a dat la 18 Decembrie 1905 o ordonanță de référé bazată pe motive ce ne par incontestabile. Pretenția directorului putea fi fundată dacă ar fi fost vorba să se interzică accesul domiciliului său, al

apartamentelor sale particulare, nimeni neputând aduce atingere regulilor relative la inviolabilitatea domiciliului și la drepturile proprietarului.

„Dar directorul sau concesionarul unui stabiliment public, care trebuie să asigure un serviciu public, n'ar putea refuză în mod valabil intrarea celui stabiliment persoanilor purtătoare de bilete regulat dobândite și cari vor să meargă la cutare sau cutare reprezentare teatrală. Directorul poate uză fără îndoială de acest procedeu față de orice persoană care ar pricinui sgomot sau tapaj, injurios sau nu, și ar provoca un scandal public; dar nu are dreptul de a-l întrebuiți pentru diferențe de ordin particular existând între el și persoana a cărei intrare a refuzat-o; refuzul constituie în acest caz o atingere la drepturile acelei persoane, care dată fiind urgența, poate sesiza jurisdicția référé-ului. (Le Droit, 30 Dec. 1905).

„Ordonanța recunoaște persoanei a cărei intrare a fost refuzată dreptul de a recurge la intervenția comisariatului de poliție în cazul în care, contrar deciziunii date, un nou refuz i s'ar opune”.

Ca ultimă observație, e de remarcat, că în speța soluționată de tribunalul Ilfov, s. III, date fiind împrejurările, lipsa una din condițiunile esențiale, fără de care calea procedurală organizată de art. 66 bis pr. civ. nu poate fi deschisă: *urgența*. (v. *Mérignhac*, loc. cit. nr. 461 și urm.).

Nu credem însă că se putea tăgădui reclamantului dreptul de a recurge la această cale pentru considerația că soluția pe care ar fi obținut-o de la tribunal ar fi fost ineficace pentru el. Efectul trecător al ordonanței prezidențiale, și nevoia de a îndrepta cereri succesive instanței de référé, erau chestiuni ce priveau exclusiv pe reclamant. Multe sunt soluțiunile judecătorești, cari pentru un motiv sau un altul, rămân ineficace pentru dobânditorii lor. Aceasta nu însemnează că justiția le poate tăgădui dreptul de a le obține.

Lăsând însă la o parte aceste reflexii, cari au mai mult un caracter teoretic, față de considerentele principale cari au determinat dispozitivul ordonanței pe care o publicăm, această ordonanță se remarcă prin motivarea ei și constituie o importantă pagină jurisprudențială în materia référé-ului.

IPER.

A apărut, în editura „Curierul Judiciar“, NOUA LEGE A TIMBRULUI ȘI A IMPOZITULUI PE ACTE ȘI FAPTE JURIDICE, însoțită de Expunerea de motive, Avizul Consiliului legislativ, Rapoartele dela Cameră și Senat și Instrucțiunile date pentru punerea ei în aplicare. Având la fine un INDICE ALFABETIC care înlesnește cercetările și arată timbrul și taxa la care e supus fiecare act și fapt juridic. Prețul 100 lei.

A apărut în Editura Soc. Anon. Curierul Judiciar DESPRE PATERNITATE ȘI FILIAȚIUNE, de d-l Prof. Alex. Cerban. Prețul 30 lei.

Rugăm stăruitor pe d-nii abonați din provincie a nu mai aștepta alte invitațiuni, cari sunt costisitoare, sau sosirea în localitate a incasatorilor, și a bine-voi să trimită achitarea abonamentului prin mandat postal, direct la Administrația revistei Curierul Judiciar, București, str. Artei 5, notând pe cotorul mandatului, pentru abonamentul datorat partida Nr. Asemenea pentru comande de cărți.